

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง “การนำเสนอภาพกลุ่มชายรักชายในภาพยนตร์ไทยปี พ.ศ. 2550” จะใช้แนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับคนรักเพศเดียวกัน
2. แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารเรื่องเพศของกลุ่มชายรักชาย
3. แนวคิดเกี่ยวกับภาพยนตร์สะท้อนภาพของสังคม
4. แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการสร้างความหมายทางสังคม
5. แนวคิดเกี่ยวกับภาพตัวแทน
6. ทฤษฎีการสร้างความเป็นจริงทางสังคม
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับคนรักเพศเดียวกัน (Homosexual)

ปัจจุบันหากกล่าวถึงกลุ่มคนรักเพศเดียวกัน (Homosexual) แล้ว ถือได้ว่าได้รับความสนใจจากคนทั่วไปในสังคมอย่างกว้างขวาง ไม่ว่าจะเป็นประชาชนทั่วไปหรือนักวิชาการสาขาใด ๆ ก็ตาม ต่างพยายามที่จะศึกษาพฤติกรรมของคนรักเพศเดียวกัน โดยคาดหวังที่จะได้รับข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด ฉะนั้น เพื่อการทราบถึงการเป็นคนรักเพศเดียวกันผู้วิจัยจึงจะแสดงรายละเอียดของการเป็นคนรักเพศเดียวกันโดยจะครอบคลุมถึงเนื้อหา ดังนี้ ความหมายของกลุ่มชายรักชาย ลักษณะของกลุ่มชายรักชาย การแบ่งประเภทของกลุ่มชายรักชาย รวมถึงสาเหตุของการเกิดชายรักชาย

ความหมายของรักเพศเดียวกัน

มิเชล รูส (Michale Ruse, อ้างถึงใน รักใจ จินตวิโรจน์, 2541, น. 10) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า Homosexual ไว้ว่า หมายถึง บุคคลที่เป็นคนรักเพศเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นชายหรือหญิงที่มีความรู้สึกสนใจต่อคนที่เป็นเพศเดียวกับตน

ไพรัช พฤกษชาติคุณากร (อ้างถึงใน รักใจ จินตวิโรจน์, 2541, น. 10) ได้สรุปความหมายของคำว่า “รักเพศเดียวกัน” ว่าประกอบด้วยลักษณะดังนี้

1. มีจินตนาการว่ามีเพศสัมพันธ์กับคนเพศเดียวกัน
2. มีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกันจริง
3. รู้สึกว่าเอกลักษณ์ภายในของตนเป็นผู้รักเพศเดียวกัน
4. อยู่ในสังคมอย่างเปิดเผยในบทบาทของผู้รักเพศเดียวกัน

อนึ่ง คนทั่วไปมักใช้คำว่า “กะเทย” แทนคำว่ารักเพศเดียวกัน ซึ่งแท้จริงแล้วมีความหมายแตกต่างกัน ดังนั้น เพื่อให้เป็นที่เข้าใจตรงกันจึงได้มีการแบ่งประเภทของกลุ่มคนรักเพศเดียวกันไว้ดังนี้

1. เพศตามกำเนิด (Gender) หมายถึง เพศที่ได้มาแต่เกิดหรือปฏิสนธิของแต่ละบุคคลที่เกิดมาในโลก โดยทั่วไปการกำเนิดเกิดมาเป็นชีวิตมนุษย์ประกอบด้วยโครโมโซมเพศเป็นสำคัญ โดยปกติผู้หญิงจะมีโครโมโซม XX และผู้ชายจะมีโครโมโซม XY ทั้งนี้ เกิดจากการแบ่งตัวของเซลล์เพศก่อนมาเป็นไข่และอสุจิจะมีการลดโครโมโซมลงครึ่งหนึ่ง โดยที่โครโมโซมในไข่จะมีเพียง X และในอสุจิจะเป็นเพียง X หรือ Y ดังนั้น เมื่อมีการผสมระหว่างไข่กับอสุจิ โครโมโซมในไข่ (X) ที่ผสมกับโครโมโซมในอสุจิ (X) ก็จะเป็น XX ซึ่งจะเกิดเป็นทารกเพศหญิง ถ้ามีโครโมโซมเพศเป็น XY ก็จะเป็นทารกเพศชาย และถ้าในขณะที่ยังผสมแล้วและเจริญเติบโตเป็นทารกอยู่นั้น เกิดความผิดปกติในขณะที่มีการเจริญเติบโตระยะใดระยะหนึ่งก็จะทำให้ทารกนั้นมีเพศไม่ตรงกับเพศกำเนิด จึงเกิดเป็นกะเทย (Hermaphrodites) อันเป็นความผิดปกติของอวัยวะเพศของทารกผู้นั้น โดยแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

- 1.1 กะเทยแท้ (True hermaphrodites) เป็นผู้มีที่มดอัมเพศของชายและของหญิงอยู่ในบุคคลเดียวกัน คือมีทั้งรังไข่และอัณฑะอยู่บุคคลคนเดียวซึ่งมีโอกาสน้อยมาก นอกจากนี้ อวัยวะภายนอกจะพบว่ามีความคล้ายของเพศใดเพศหนึ่งอีกด้วย

- 1.2 กะเทยเทียม (Pseudo-hermaphrodites) เป็นผู้มีที่มดอัมเพศของเพศใดเพศหนึ่งแต่อวัยวะเพศข้างนอกของเขาจะไปคล้ายกับเพศที่ตรงกันข้ามหรือไม่มีลักษณะของเพศที่เป็นของตนเองอย่างสมบูรณ์ โดยแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะคือ

- 1.2.1 กะเทยเทียมชาย (Male pseudo-hermaphrodites) เป็นผู้มีที่มดอัมเพศชาย (อัณฑะ) แต่อวัยวะเพศภายนอกไปคล้ายกับเพศหญิง หรือเป็นผู้ที่มีอวัยวะเพศของชายที่ไม่สมบูรณ์ สำหรับผู้ชายมีอวัยวะเพศภายนอกเป็นของเพศหญิงเรียกว่า “Testicular Feminization Syndrome” พวกนี้จะมีอวัยวะเพศภายนอกเป็นหญิงแต่ช่องคลอดตื้นมาก ไม่มีรังไข่ ไม่มีมดลูก ลูกอัณฑะจะอยู่ในช่องท้องหรือบริเวณขาหนีบ นอกจากนี้ลักษณะอาการนี้จะเป็นกรรมพันธุ์อีกด้วย

1.2.2 กะเทยเทียมหญิง (Female pseudo-hermaphrodites) เป็นผู้ที่มียีนต่อมเพศหญิงหรือรังไข่ แต่อวัยวะเพศภายนอกกลับไปคล้ายกับของชายหรือเป็นผู้ที่มีอวัยวะหญิงไม่สมบูรณ์

เพศกำเนิดของบุคคลไม่ได้มีอิทธิพลที่จะทำให้บุคคลต้องมีแนวโน้มที่จะเป็น คนรักเพศเดียวกัน ทั้งนี้ เพศกำเนิดอาจเป็นเครื่องมือในการประกอบกิจกรรมทางเพศเท่านั้น โดยส่วนใหญ่คนรักเพศเดียวกันมักเป็นผู้ไม่พึงพอใจกับเพศกำเนิดของตนเอง ตรงกันข้ามกลับมีความรู้สึกว่าการเพศตามกำเนิดนั้นมีความขัดแย้งกับความรู้สึกของตน โดยเฉพาะพวก Transgender หรือ Transvestitism พวกที่ต้องการแปลงเพศหรือชอบแต่งกายที่เป็นเพศตรงข้ามกับตนเอง อันทำให้สามารถมีเพศสัมพันธ์หรือแสดงบทบาททางเพศที่เขาต้องการ อย่างไรก็ตาม ภาวะความเป็นคนรักเพศเดียวกันไม่ได้ขึ้นตามเพศกำเนิดเสมอไปแม้ว่าบางคนจะมีอวัยวะเพศที่ผิดปกติที่เรียกว่ากะเทย แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าเขาคงจะเป็นคนรักเพศเดียวกันเสมอไป

2. เพศสภาพ (Sexual Identity) เป็นสภาวะภายในจิตใจของบุคคลที่ยอมรับว่าตนเองมีความเป็นผู้หญิง ความเป็นผู้ชายหรือความเป็นคนรักเพศเดียวกัน เกิดจากกระบวนการที่สังคมสร้างขึ้นหรือหล่อหลอมให้บุคคลมีความเป็นผู้หญิง ความเป็นผู้ชายหรือความเป็นคนรักเพศเดียวกัน ดังนั้น จึงไม่ได้เกิดจากสภาพทางชีวภาพ แต่มาจากสังคมและวัฒนธรรมที่เป็นปัจจัยที่สำคัญที่กระตุ้นหรือบีบบังคับให้บุคคลมีกรอบเพศแบบนั้น อย่างไรก็ตาม กรอบเพศทางชีวภาพเป็นสิ่งที่สังคมยอมรับมากกว่า ดังนั้น จึงกลายเป็นกรอบเพศสภาพของสังคมที่คอยควบคุมความเป็นจริงของเพศสภาพของมนุษย์ ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้วบุคคลจำนวนมากไม่ต้องการที่จะมีความเป็นผู้ชาย หรือความเป็นผู้หญิงตามอวัยวะเพศที่ตนมีอยู่ แต่สังคมได้กำหนดให้พวกเขาเป็นเช่นนั้นจึงทำให้ไม่กล้าที่จะเปิดเผยความต้องการที่แท้จริง กรอบเพศที่สังคมกำหนดมักจะเชื่อมโยงกับโครงสร้างทางอำนาจ ทางสังคมและวัฒนธรรมที่ยึดความต้องการของชายเป็นหลัก อันทำให้เกิดการแบ่งงานตามเพศตามที่สังคมต้องการ เช่น ให้เพศหญิงเป็นผู้ตาม คือเป็นแม่บ้านคอยดูแลบ้าน และเพศชายเป็นผู้นำ ทำงานนอกบ้าน เป็นต้น อันทำให้สภาพของบุคคลไม่เป็นไปตามความรู้สึกนึกคิดของตัวเอง

3. ความพึงพอใจทางเพศ (Sexual Orientation) เป็นสิ่งที่บุคคลแต่ละคนมีความรู้สึกพึงพอใจที่จะเลือกเพศหรือการมีเพศสัมพันธ์ การศึกษาพฤติกรรมทางเพศของบุคคลจะต้องพิจารณาจากความปรารถนาที่มีอยู่ของแต่ละบุคคล อันเกิดจากการกระตุ้นความรู้สึกหรือความดึงดูดใจทางเพศ และก่อให้เกิดความตื่นตัวและความรู้สึกทางเพศที่เกิดจากประสบการณ์ในเรื่องเพศ โดยทั่วไปแนวโน้มทางเพศจะมี 3 ลักษณะ ได้แก่ แนวโน้มแบบรักต่างเพศ (Heterosexual) แนวโน้มแบบรักเพศเดียวกัน (Homosexual) และแนวโน้มแบบรักสองเพศ

(Bisexual) ทั้งนี้ แนวโน้มนำแบบรักต่างเพศ คือ บุคคลที่มีความรู้สึกทางเพศโดยรู้สึกดึงดูดและตื่นตัวทางเพศกับเพศตรงข้ามกับตนเอง ต้องการที่จะมีกิจกรรมทางเพศกับเพศตรงข้าม ส่วนแนวโน้มนำแบบรักเพศเดียวกัน คือ บุคคลที่มีความรู้สึกดึงดูดหรือตื่นตัวทางเพศกับเพศเดียวกันเท่านั้น โดยที่จะเป็นแค่เพียงจินตนาการและอาจจะปราศจากกิจกรรมทางเพศได้ แนวโน้มนำแบบรักสองเพศ คือ บุคคลที่มีความรู้สึกดึงดูดหรือตื่นตัวทางเพศกับเพศเดียวกันและเพศตรงข้ามก็ได้ เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทางเพศได้ทั้งกับบุคคลเพศเดียวกันและเพศตรงข้าม และยอมรับว่าเป็นผู้ที่ชื่นชอบประสบการณ์ทั้งสองแบบเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ดังนั้น ความพึงพอใจทางเพศจึงเป็นสิ่งที่มีความอยู่ในตัวของทุกคนและจะต้องเป็นอย่างใดอย่างหนึ่งที่เขาเลือกแล้วว่าดีที่สุดและเหมาะสมกับตัวเขามากที่สุดเช่นกัน

วิทยา นาควัชร (อ้างถึงใน กรองกาญจน์ ชนะเสรีชัย, 2543. น. 13) นักจิตวิทยาของไทยได้แบ่งกลุ่มชายรักเพศเดียวกันเป็น 3 ระดับดังนี้

1. พวกเกย์ทั่วไป (Gay) พวกนี้ไม่แสดงออกเป็นเพศหญิง โดยยังพอใจความเป็นเพศชายของตนเอง มีการแต่งกาย ภาษาพูด กิริยาท่าทาง และมาตรฐานชีวิตและสังคมแบบชาย ไม่อยากเป็นผู้หญิง มักจะรักและผูกพันกับพวกเกย์ด้วยกันเอง โดยแยกเป็นฝ่ายเกย์คิง (คือคนที่มีความบอบบางเป็นสามี) และเกย์ควีน (คือคนที่มีความบอบบางเป็นภรรยา ซึ่งส่วนใหญ่จะไม่แสดงเป็นผู้หญิงเช่นเดียวกัน)

พวกเกย์ทั่วไปนี้ส่วนใหญ่จะไม่เปิดเผยให้สังคมทราบนอกจากในกลุ่มคนสนิท เกย์บางคนที่สามารถร่วมเพศได้ทั้งกับชายและหญิงและเรียกตัวเองว่าเป็น Bisexual นั้นส่วนใหญ่จะกลายเป็นพวกรักเพศเดียวกันต่อไป และมีพวกที่เกลียดเกย์ ตามรังแก กดขี่ วิจารณ์ กล่าวหาหรือทำร้าย เรียกว่าเป็นพวกเกลียดเกย์ (Homophobia) ซึ่งอาจจะมาจากการที่มีรอยจารึกในใจที่ไม่ดีเกี่ยวกับการเป็นเกย์มาก่อน หรือตัวเองเป็นเกย์ที่ปกปิดไม่สามารถรับความเป็นเกย์ได้ จึงแสดงความเกลียดชังออกมาเกินปกติเพื่อป้องกันตนเองว่าไม่ได้เป็นเกย์ เป็นกลไกที่ซับซ้อนทางจิตใจที่เจ็บปวดของเขาเอง

2. พวกลักเพศ (Transvestitism) หมายถึง ผู้ชายที่มีรสนิยมทางเพศของเพศชายด้วยกันแต่มีความพึงพอใจที่จะเลียนแบบเพศหญิงด้วยการแต่งตัวเลียนแบบ บุคลิกภาพภายนอก บ่งชี้ได้ง่ายจากจริตกิริยา ภาษาพูด ท่าทางเหมือนผู้หญิง แต่งหน้า มีหน้าอก ผมยาว ฉีดฮอร์โมน แต่ไม่ได้แปลงเพศ มักจะถูกสังคมเรียกว่าเป็นพวกตัว ตู๊ด กะเทย มักจะมีจิตใจอยากมีคนรักเป็นชายแท้ ๆ

3. พวกแปลงเพศ (Transsexuals หรือ Transgender) หมายถึง ผู้ชายที่มีรสนิยมทางเพศชอบเพศชายด้วยกัน มีความต้องการเป็นเพศหญิง และแปลงเพศเป็นผู้หญิงแล้ว จะรักผู้ชายแท้ ๆ และอยากแต่งงานเป็นแบบสามีภรรยากันกับผู้ชายแท้ ๆ

คินซี (Kinsey, อ้างถึงใน กรองกาญจน์ ชนะเสรีชัย, 2543. น. 12) ได้ให้คำจำกัดความที่แตกต่างกันออกไปว่ามีอยู่ 2 คำที่เรามักใช้กันอย่างสับสน สองคำนั้น คือ บุคคลที่แต่งกายตรงกันข้ามกับเพศที่แท้จริงของตน เพื่อกระตุ้นความรู้สึกทางเพศ (Transvestite) และบุคคลที่แสดงตนเป็นเพศตรงกันข้ามกับเพศที่แท้จริงของตน (Transsexual)

พวกลักเพศ (Transvestite) คือ บุคคลที่แต่งกายตรงกันข้ามกับเพศที่แท้จริงของตน เพื่อกระตุ้นความรู้สึกทางเพศ กล่าวคือ บุคคลที่แต่งกายด้วยเครื่องนุ่งห่มในวัฒนธรรมของบุคคลนั้น พิจารณาแล้วว่าเป็นเครื่องนุ่งห่มของเพศตรงข้าม ถ้าบุคคลนั้น ๆ ไม่มีความตั้งใจที่จะกระตุ้นความรู้สึกทางเพศบุคคลนั้นก็ควรจะจัดอยู่ในกลุ่มที่เรียกว่า บุคคลที่แต่งกายตรงกันข้ามกับเพศที่แท้จริงของตนเพื่อกระตุ้นความรู้สึกทางเพศนั้น ไม่ได้มีการบ่งบอกถึงเพศที่บุคคลนั้นสนใจจะมีความสัมพันธ์ทางเพศด้วยแต่อย่างใด เช่น ผู้ชายที่สวมยกทรงก่อนที่จะมีความสัมพันธ์ทางเพศกับภรรยาเป็นบุคคลที่แต่งกายตรงกันข้ามกับเพศที่แท้จริงของตนเพื่อที่จะกระตุ้นความรู้สึกทางเพศ อันที่จริงแล้วบุคคลประเภทนี้ส่วนใหญ่เป็นบุคคลรักต่างเพศ

พวกแปลงเพศ (Transsexual หรือ Transgender) คือ บุคคลที่แสดงตนเป็นเพศตรงข้ามกับเพศที่แท้จริงของตน ซึ่งบางคนมีร่างกายเป็นชายแต่ภายในแสดงตนว่าเป็นพวกเดียวกับเพศหญิง บางคนมีร่างกายเป็นหญิงแต่แสดงตนว่าเป็นพวกเดียวกับเพศชาย มีหลายคนคิดว่าบุคคลที่แสดงตนเป็นเพศตรงกันข้ามกับเพศที่แท้จริงของตน (Transsexual) คือ บุคคลที่เข้าข่ายของความเป็นรักร่วมเพศชั้นหนัก แต่แท้จริงแล้วบุคคลที่แสดงตนเป็นตรงกันข้ามกับเพศที่แท้จริงของตน (Transsexual) กับบุคคลที่เป็นรักเพศเดียวกัน (Homosexual) นั้นเป็นคนละประเภทกัน เช่น เพศชายที่แสดงตนเป็นเพศหญิงจะมีความพึงพอใจในความเป็นชายของตนและไม่ได้ปรารถนาจะเป็นเพศหญิง

สาเหตุของการเป็นคนรักเพศเดียวกัน

สาเหตุของการเป็นคนรักเพศเดียวกันไม่สามารถระบุได้แน่ชัดว่าเกิดมาจากสาเหตุใด เช่น นักพันธุศาสตร์เชื่อว่าเกิดจากปัจจัยทางชีวภาพ นักจิตวิทยาเชื่อว่ามาจากปัจจัยทางจิตวิทยา หรือมาจากการเลี้ยงดูในครอบครัว หรือสภาพแวดล้อมทางสังคม ฉะนั้น จึงไม่สามารถบ่งชี้ได้อย่างชัดเจนว่าบุคคลที่เป็นคนรักเพศเดียวกันนั้นเกิดจากสาเหตุใดสาเหตุหนึ่ง เพราะความเป็นคนรักเพศเดียวกันอาจเกิดจากหลายสาเหตุหลายปัจจัยได้ดังนี้

1. ปัจจัยทางชีวภาพ ความเป็นคนรักเพศเดียวกันเป็นภาวะที่เป็นมาตั้งแต่เกิดและเป็นไปตามธรรมชาติ เชื่อว่ามีรากฐานมาจากกรรมพันธุ์ที่ได้รับการถ่ายทอดมา สาเหตุส่วนหนึ่งมา

จากความผิดปกติทางฮอร์โมนอาจเป็นสาเหตุหนึ่งของการเป็นคนที่รักเพศเดียวกัน เนื่องจากสัดส่วนที่ผิดปกติหรือไม่สมดุลของฮอร์โมนเพศหญิงและเพศชายที่มีอยู่ในแต่ละบุคคล ในปัจจุบันมีการศึกษาเรื่องนี้มากขึ้นและไม่สามารถยืนยันได้ว่าเป็นผลมาจากกรรมพันธุ์เป็นตัวการถาวร เนื่องจากบางรายที่มีการขาดสมดุลของสภาพฮอร์โมนบุคคลนั้นก็ได้เป็นคนรักเพศเดียวกัน หรือบุคคลที่ไม่ใช่พวกรักเพศเดียวกันแต่ก็มีสภาพฮอร์โมนที่ไม่สมดุลก็เป็นไปได้เช่นเดียวกัน หรือบุคคลที่เคยเป็นคนรักต่างเพศเปลี่ยนมาเป็นคนรักเพศเดียวกันก็มี เป็นต้น

2. ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา พฤติกรรมรักเพศเดียวกันตามแนวคิดของ ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) นักจิตวิเคราะห์นั้นเห็นว่าเป็นผลจากความถดถอยและการตรึงแน่นในพัฒนาการทางจิตใจของการเกิดความสับสน และการลอกเลียนแบบของเด็กที่มีประสบการณ์ที่แตกต่างกันของเด็กหญิงและเด็กชายที่มักจะลอกเลียนพฤติกรรมของพ่อแม่ เด็กชายลอกเลียนพฤติกรรมของแม่ และเด็กหญิงลอกเลียนพฤติกรรมของพ่อเป็นต้นแบบ และต้องการที่จะเป็นอย่างเดียวกับพ่อหรือแม่ จึงทำให้เด็กชายอยากเป็นอย่างแม่หรือมีลักษณะแบบแม่จึงทำให้มีพฤติกรรมแบบผู้หญิง ส่วนเด็กหญิงอยากเป็นอย่างพ่อหรือมีลักษณะแบบพ่อจึงมีพฤติกรรมอย่างพ่อ เป็นต้น ซึ่งนำไปสู่การชื่นชอบการมีเพศสัมพันธ์แบบรักเพศเดียวกัน

3. ปัจจัยทางด้านครอบครัว การเลี้ยงดูในครอบครัวเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้เกิดพฤติกรรมรักเพศเดียวกันได้เช่นเดียวกัน สิ่งแวดล้อมเป็นตัวการสำคัญในการหล่อหลอมให้ทั้งเด็กหญิงและเด็กชายมีพฤติกรรมที่เป็นตัวตรงข้ามกับตนเอง ถ้าเด็กชายเห็นบทบาทของแม่ว่ามีความสำคัญมากกว่าหรือเหนือกว่าหรือดีกว่าพ่อ ก็จะทำให้เกิดความชื่นชมในตัวแม่และเกิดการต่อต้านพ่อหรือเด็กหญิงเห็นว่าแม่มีลักษณะไม่เป็นมิตร ไม่นิมนวล รักลูกชายมากกว่าและห่างเหินลูกสาว ก็จะทำให้เกิดอาการเอนเอียงกับแม่และทำตัวเป็นเด็กผู้ชายมากขึ้น ส่วนพ่อถ้าปฏิบัติตัวไม่เป็นมิตรหรือเป็นแบบอย่างกับบุตรชายแต่เป็นเพื่อนที่ดีต่อบุตรหญิง ก็ยิ่งส่งเสริมให้ทั้งเด็กชายเลือกที่จะเป็นแบบแม่หรือเด็กหญิงเลือกที่จะเป็นแบบพ่ออีกด้วย การที่เด็กมีความพึงพอใจในบทบาทของพ่อและแม่มากเกินไปหรือผูกพันกับพ่อและแม่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมากเกินไปจะสร้างความฝังใจในเรื่องเพศของตนในอนาคต จะมีพฤติกรรมที่เป็นตรงกันข้ามกับเพศของตนเองได้ เมื่อเจริญเติบโตขึ้นจะทำให้ชอบบุคคลเพศเดียวกันอีกด้วย

4. ปัจจัยทางด้านสังคมและวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดและความเชื่อ ตลอดจนพฤติกรรมของบุคคลในสังคมเป็นอย่างยิ่ง สังคมจะเป็นตัวการหรือแรงกระตุ้นที่สำคัญทำให้บุคคลเลือกที่จะเชื่อและปฏิบัติตาม คนบางกลุ่มในสังคมยอมรับว่าพวกรักเพศเดียวกันเป็นเรื่องธรรมดา เพียงแต่ว่ามีข้อห้ามทางสังคมและวัฒนธรรมเท่านั้นจึงยุติไป ในสถานการณ์บางอย่างอาจก่อให้เกิดพฤติกรรมรักเพศเดียวกันได้ เช่น การ

ทดลองมีเพศสัมพันธ์กับคนเพศเดียวกันในวัยรุ่น การขาดคู่วร่วมเพศตรงข้าม เช่น ในหอพัก กรมทหาร เรือนจำ เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่าค่านิยมของการเลียนแบบโดยเฉพาะในเด็กวัยรุ่นชายที่คิดว่าพฤติกรรมรักเพศเดียวกันเป็นความทันสมัย ซึ่งในปัจจุบันพฤติกรรมดังกล่าวพบเห็นได้จากสื่อต่าง ๆ เช่น ภาพยนตร์ โทรทัศน์ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ และอื่น ๆ

ลักษณะของกุลเกย์

คมฉัตร วุฒิโรจน์ (2534) กล่าวว่า กุลเกย์อาจจะเป็นคำที่แปลกใหม่สำหรับผู้อยู่นอวงวงการเกย์ แต่ในหมู่ชาวเกย์แล้วย่อมรู้กันว่าเป็นคำที่ใช้เรียกเกย์ที่ประพฤติปฏิบัติ ซึ่งขณะนี้ วงการเกย์ต่างพากันตื่นตัวต้องการเป็นกุลเกย์กันทั้งนั้น ซึ่งพอสรุปได้ว่าเกย์ที่ดีนั้นทำอย่างไรจึงจะได้เป็น ดังนี้

1. การวางตน การวางตนของบรรดาเกย์ในสมัยก่อนยังไม่เหมาะสมนัก เช่น การแต่งสาวจนเกินงาม บางคนไม่ได้มองตนเอง ไม่สนใจผู้คนรอบข้าง นอกจากนี้ เกย์บางคนใส่จริตทึบเหมือนกับกลัวเขาไม่รู้ว่าฉันเป็นกะเทย ดังนั้น เกย์ในยุคหลังจึงหันมาปรับปรุงบุคลิกภาพ และการแต่งกายให้เหมาะให้ควรแก่กาลเทศะ เพื่อให้สังคมมีความรู้สึกว่าการเป็นเกย์เป็นเพียงการแปลกแยกทางรสนิยม ไม่ใช่พวกโรคจิต ดังนั้น กุลเกย์ที่ดีจึงต้องรู้จักการวางตนให้ดีในสายตาของสังคม

2. ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน การเป็นเกย์ที่ดีต้องระลึกอยู่เสมอว่าโอกาสที่จะมีชีวิตคู่อยู่กับคนรักชั้นสามีภรรยา ดังเช่นชายหญิงทั่วไปเป็นได้ยากและแทบไม่มีโอกาสเลย ดังนั้น เกย์จะต้องรู้จักการวางรากฐานของชีวิตให้มั่นคง โดยไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่ทุจริต ไม่คดโกงผู้ใดให้เป็นที่เสื่อมเสีย รู้จักยืนด้วยลำแข้งของตนเองและไม่ประมาทต่อการดำเนินชีวิต เมื่อประสบปัญหาอย่าได้นำความเป็นเกย์ของตนเองมาเป็นเหตุข้ออ้าง จะต้องฟันฝ่าอุปสรรคด้วยแนวคิดบนเหตุและผล หากเกย์สามารถประพฤติได้เช่นนี้ย่อมได้ชื่อว่าเป็นกุลเกย์

3. การสำส่อนไม่ใช่จริยะทางเพศ การที่เกย์สักคนจะเสาะแสวงหาคนที่รักแท้อยู่ครองชีวิตเป็นคู่ นั้นเป็นเรื่องไม่่ง่ายกว่าจะพบใครสักคนหรืออาจจะไม่มีโอกาสพบเลยจนชั่วชีวิต ดังนั้น เกย์จึงต้องพึงระลึกอยู่เสมอว่า ชายทั่วไปไม่ใช่ทำไรชีวิต เพราะนั่นจะเป็นเหตุให้เกย์ที่หลงระเริงกับอำนาจของกิเลสตัณหาไม่รู้จักจบสิ้น การเปลี่ยนคู่นอนบอยเป็นการสร้างภาพลักษณ์ในแง่ลบให้กับตนเอง การที่จะมีเพศสัมพันธ์กับใครสักคนควรให้เป็นบางโอกาสบางเวลา และข้อสำคัญเขาคอนั้นควรจะต้องเต็มใจไม่รังเกียจความเป็นเกย์ของเรา และต้องตระหนักว่าโอกาสที่จะเป็นเอดส์มีค่อนข้างสูงหากไม่รู้จักป้องกัน จะได้ลดความรังเกียจแก่สังคม

4. ช่วยเหลือสังคม เกย์บางคนแม้จะมีฐานะไม่ได้ร่ำรวยอะไรมากมายแต่ได้รับอุปการะเป็นพ่อเด็กในสถานกำพร้าหรือบางคนก็บริจาคทำบุญตามแต่โอกาสอำนวย เกย์หลายกลุ่มได้ร่วมกันจัดตั้งกลุ่มรณรงค์ต่อต้านโรคเอดส์ หรือบางคนอาจจะรับเป็นเจ้าภาพจัดการหรือร่วมงานกับสมาคม มูลนิธิ สถานสงเคราะห์ต่าง ๆ ทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติในฐานะพลเมืองที่ดี

5. กตัญญู เกย์ที่ดีต้องยึดหลักความเป็นผู้รู้บุญคุณ สอนอบุญคุณตอบแทนเมื่อมีโอกาส โดยเฉพาะพ่อแม่ที่นั่นท่านเป็นพรหมของลูกเลยทีเดียว โดยเฉพาะเกย์ที่ไม่มีโอกาสมีลูกมีหลานให้ท่านได้ชื่นใจเพราะการเป็นเกย์ก็ทำให้ท่านชมชื่นใจมากพอแล้ว ดังนั้น เกย์ต้องเลี้ยงดูท่าน มีเกย์หลายคนได้บวชเรียนให้พ่อแม่ ซึ่งถือว่าเป็นการปฏิบัติตามหน้าที่ของลูกผู้ชายที่ควรแก่การยกย่อง

การเป็นกุลเกย์นั้นไม่ใช่เรื่องยากเกินกว่าที่จะประพฤติปฏิบัติ หากอาศัยหลักพระพุทธศาสนาเป็นข้อดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งหากเกย์คนใดทำได้ย่อมได้ชื่อว่าเป็นกุลเกย์สามารถยืนหยัดอย่างมีศักดิ์ศรีในสังคม

ภาพลักษณ์ของชายรักชายในประเทศไทย

ปีเตอร์ แจ็คสัน (Peter Jackson, อ้างถึงใน จิตติกรณ์ เตยาภรณ์, 2543.น. 56) ได้กล่าวว่า สังคมไทยโดยเฉพาะสื่อมวลชนและสถาบันการศึกษา มักผูกกลุ่มชายรักชายกับกลุ่มคำว่า วิตถาร ผิดปกติ ผิดธรรมชาติ เป็นโรค อารมณ์รุนแรง เอดส์ จึงเป็นอิทธิพลหนึ่งที่ทำให้กลุ่มชายรักชายในสังคมไทยบางคนรู้สึกอาย และลำบากใจในการเปิดเผยแสดงตนออกมา อย่างไรก็ตาม สังคมชายรักชายในประเทศไทยนับได้ว่ามีอัตราการขยายตัวสูง เป็นสังคมชายรักชายที่พัฒนามากที่สุดในกลุ่มประเทศเอเชีย ทั้งนี้ ไม่นับรวมญี่ปุ่นและฟิลิปปินส์ โดยสังเกตได้จากการลงทุนในธุรกิจเกย์ นอกจากนี้ ยังพบว่าสังคมไทยมักจะวิพากษ์วิจารณ์กะเทยที่มีบุคลิกลักษณะที่กระตือรือร้น แต่งกายเลียนแบบผู้หญิงมากกว่าเกย์ เนื่องจากการแสดงออกที่ชัดเจนว่าเป็นพวกชายรักชาย และเกย์ส่วนใหญ่มักไม่แสดงตัวต่อสาธารณะ กะเทยจึงตกเป็นเป้าหมายในการวิพากษ์วิจารณ์เพียงกลุ่มเดียว สื่อมวลชนก็มักเสนอแบบฉบับของกะเทยว่าเป็นพวกมักมากในกาม ประกอบอาชีพโสเภณี เป็นพวกชอบใช้อวด เสี่ยงดัง ประหลาด ไม่มีวัฒนธรรม เห็นแก่ตัว และเป็นเสมือนอาชญากร ทำให้พวกกะเทยถูกมองในด้านลบและคนในสังคมก็แสดงอาการหมั่นไส้หรือเกลียดชังกะเทย รวมไปถึงพวกเกย์จำนวนมากก็ยังคงมีความเห็นว่ากะเทยมีภาพลักษณ์ที่ไม่ดีในสังคมไทยและทำให้สังคมหมดความนับถือในกลุ่มชายรักชาย

ในขณะที่สังคมบางส่วนเริ่มยอมรับชายรักชายมากขึ้น มีอีกมุมมองหนึ่งที่มองชายรักชายเป็นเรื่องผิดปกติ ไม่สมควรยอมรับ เมื่อกรมประชาสัมพันธ์ได้ส่งหนังสือเวียนเพื่อขอความร่วมมือไปยังสถานีวิทย์โทรทัศน์ทุกช่อง มิให้บุคคลที่มีความผิดปกติทางเพศออกกรายการโทรทัศน์ โดยให้เหตุผลว่าอาจเกิดการลอกเลียนแบบของเยาวชนโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ประเด็นดังกล่าวได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะในประเด็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน และประเด็นการจำกัดเสรีภาพของสื่อ (กึ่งรัก อิงคะวัต, 2542, น. 6)

นที ธีรโรจนพงษ์ ประธานกลุ่มเกย์การเมือง กล่าวว่า ภาพของชายรักชายที่ปรากฏในสื่อมวลชนมักเป็นเชิงตลกขบขัน และมุ่งเน้นไปทางกลุ่มแปลงเพศ หรือเลียนแบบเพศหญิง และสร้างให้ตัวละครดูจืดจาง ซึ่งเป็นการเสนอภาพชายรักชายเพียงมุมมองเดียว ทั้งที่กลุ่มนี้มีความแตกต่างหลากหลาย ซึ่งตรงกับที่ วิทยา นาควัชระ นักจิตวิทยาที่กล่าวว่า ปัจจุบันสื่อมวลชนมักจะเสนอภาพลักษณ์ของชายรักชายในเชิงตลกขบขัน ดูเป็นเรื่องปกติ (อ้างถึงใน จิตติกรณ์ เตยาภรณ์, 2543, น. 57)

แนวคิดเกี่ยวกับคนรักเพศเดียวกันเป็นแนวคิดที่อธิบายถึงวิถีชีวิต อัตลักษณ์ สาเหตุการเป็นรักเพศเดียวกัน และอื่น ๆ เพื่อให้เข้าใจถึงธรรมชาติของคนกลุ่มนี้ที่นับวันจะยังมีบทบาทมากขึ้นในสังคมไทย จึงได้นำแนวคิดนี้มาเป็นแนวทางในการอธิบายถึงตัวละครชายรักชายที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทย

แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารเรื่องเพศของกลุ่มชายรักชาย

บ่อยครั้งที่เราไม่ได้รู้จักคนใดหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งจากการปฏิสัมพันธ์โดยตรง อย่างเช่นกรณีของกลุ่มชายรักชายที่ถึงแม้ในปัจจุบันจะมีเพิ่มมากขึ้นในสังคม หากแต่เราไม่ค่อยได้มีโอกาสที่จะปฏิสัมพันธ์กับพวกเขาโดยตรงมากนัก เนื่องด้วยกลุ่มชายรักชาตินั้นจะเปิดเผยความเป็นคนรักเพศเดียวกันก็ต่อเมื่ออยู่ใกล้ชิดกับเพื่อนฝูง หรือคนใกล้ชิดตัวมากกว่าที่จะเปิดเผยตัวต่อสาธารณชน มีเพียงไม่กี่คนที่กล้าออกมายอมรับในความเป็นรักเพศเดียวกันของตนเอง ฉะนั้นภาพของกลุ่มชายรักชายที่เรารับรู้ก็มาจากชายรักชายที่เปิดเผยตนเอง หรือไม่ก็รับทราบจากสื่อมวลชน แต่ทว่าสิ่งที่เราได้รับรู้จากสื่อมวลชนและชายรักชายเพียงไม่กี่คนคงไม่พอที่จะรู้ถึงภาพของชายรักชาย หรือเป็นตัวแทนของกลุ่มคนกลุ่มนี้ได้ทั้งหมด และแม้จะรับรู้ก็อาจจะรับรู้แค่เพียงส่วนเลี้ยวหนึ่ง ดังนั้น จึงต้องมีการศึกษาหรือวิจัยอย่างลึกซึ้งถึงภาพของชายรักชายที่เกิดขึ้นในสังคมว่าเป็นอย่างไร ซึ่งเหตุผลที่ได้นำเอาแนวคิดเรื่องการสื่อสารเรื่องเพศของกลุ่มชายรักชาตินั้น เพราะงานวิจัย “การนำเสนอภาพชายรักชายในภาพยนตร์ไทย ปี พ.ศ. 2550” มุ่งวิเคราะห์ภาพ

ของตัวละครชายรักชายเป็นหลัก ทั้งนี้ ผู้วิจัยจึงขอทำความเข้าใจในเบื้องต้นก่อนว่าภาพตัวละครชายรักชายนี้สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่เป็นภาพของตัวละคร และส่วนที่เป็นการสื่อสารเรื่องเพศของตัวละครชายรักชาย ฉะนั้น จึงได้หยิบยกแนวคิดนี้มาเป็นหนึ่งในแนวคิดที่ใช้ในการวิเคราะห์ภาพของชายรักชายในภาพยนตร์ไทย

นที ธีรโรจนพงษ์ ได้จำแนกกลุ่มเกย์ออกเป็น 2 มิติคือ ตามพฤติกรรมการแสดงออก (Apparent) และตามบทบาทของพฤติกรรมทางเพศ (Sexual Role) ดังนี้

มิติแรก แบ่งตามการแสดงออกภายนอก (Apparent)

1. ผู้ชายเกย์ที่มีบุคลิกภายนอกเป็นผู้ชายเต็มตัว (Macho)
2. ผู้ชายเกย์ที่มีบุคลิกภายนอกดูเรียบร้อย ไม่ถึงกับแข็งแรงแรง ไม่ถึงกับกระตือรือร้น

(Neutral)

3. ผู้ชายเกย์ที่มีบุคลิกภายนอกดูกระตือรือร้น หรือในภาษาเกย์เรียกว่า ออกสาว

(Feminine)

มิติสอง แบ่งตามบทบาทพฤติกรรมทางเพศ (Sexual Role)

1. ผู้ชายเกย์ที่มีบทบาททางเพศเป็นฝ่ายรุก หรือสวมบทบาทของผู้ชายที่ชอบผู้หญิงทั่วไป (Active)

2. ผู้ชายเกย์ที่มีบทบาททางเพศเป็นฝ่ายรุกและฝ่ายรับ (Active Passive)

3. ผู้ชายเกย์ที่มีบทบาททางเพศเป็นฝ่ายรับ หรือสวมบทบาทของผู้หญิงที่ชอบผู้ชายทั่วไป (Passive)

รวมพล สายอรุณ (2541, น. 9-10) ได้ศึกษาถึงภาพลักษณ์เกย์ในสายตานักศึกษา (2541) ซึ่งสามารถแบ่งประเภทของความเป็นเกย์ได้ 4 รูปแบบคือ

1. พวกที่มีภาพลักษณ์เหมือนผู้ชายแท้ เป็นผู้ชายแท้ ๆ

2. พวกที่มีภาพลักษณ์ไม่โจ่งแจ้งว่าเป็นเกย์ มีภาพลักษณ์เป็นผู้ชายแต่แสดงกิริยาคัลยาณูภัย ไม่ปรากฏให้เห็นชัดเจนว่าเปียงเบน ได้แก่ ลักษณะท่าทางนุ่มนวล ผิดปกติ เรียบร้อย ผิดปกติ แต่งตัวเนียบผิดปกติ

3. พวกที่มีภาพลักษณ์โจ่งแจ้งว่าเป็นเกย์ แสดงออกอย่างเต็มที่ ได้แก่ ลักษณะที่แสดงอาการตึงตัง พูดจากรีดกรีด แต่งหน้าทาปาก และแต่งตัวเป็นผู้หญิง หรือที่เรียกว่ากะเทย

4. พวกที่มีภาพลักษณ์เหมือนผู้หญิงแท้ ได้แก่ ลักษณะที่มีการแปลงเพศ เสริมทรวงอก

ด้านจิตกร เทรยาภรณ์ (2543, น. 56) ได้ศึกษาถึงภาพลักษณ์ทางพฤติกรรมของชายรักชายสะท้อนจากเนื้อหาในหนังสือพิมพ์ไทยรายวัน ดังนี้

ภาพลักษณ์ทางพฤติกรรม หมายถึง ภาพลักษณ์ของชายรักชายที่ไม่สามารถมองเห็นได้หรือสัมผัสได้ เช่น ลักษณะนิสัยต่าง ๆ โดยจะแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านบวกและด้านลบ ดังนี้

ด้านบวก หมายถึง ภาพลักษณ์ของกลุ่มชายรักชายที่เป็นไปในทางที่ดี

1. มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถ
2. ช่วยเหลือสังคม มีความรับผิดชอบต่อสังคม
3. ไม่ล่าสอน ตระหนักถึงภัยของโรคเอดส์
4. ตลก มีอารมณ์ขัน คุยเก่ง พูดสนุก เป็นมิตรกับทุกคน
5. มีอารมณ์ละเอียดละไม อ่อนโยน อ่อนไหว
6. มีความสุขกับชีวิต พอใจกับสิ่งที่เป็นอยู่
7. ไม่คดโกง เอาเปรียบผู้อื่น
8. ถ่อมตัว

ด้านลบ หมายถึง ภาพลักษณ์ของกลุ่มชายรักชายที่เป็นไปในทางไม่ดี

1. วิตถาร ล่าสอน หมกมุ่นแต่เรื่องกามารมณ์
2. ประกอบอาชีพหรือมีพฤติกรรมที่ผิดกฎหมาย
3. ชอบล่อลวงเด็กหรือชักจูงให้เด็กมีพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน
4. เป็นผู้แพร่เชื้อเอดส์
5. เป็นผู้ป่วยทางจิต เก็บกด มีอารมณ์รุนแรง แปรปรวน ซ้ำหึง จุนเจียวไม่สามารถควบคุมตนเองได้

6. มีชีวิตที่เหงาและโดดเดี่ยว เพราะไม่สามารถมีชีวิตคู่ที่ยั่งยืนเหมือนชายหญิงทั่วไปได้

7. เป็นตัวอย่างที่ไม่ดีต่อเยาวชน
8. ไม่เอาใจใส่เรื่องงาน ไม่รับผิดชอบ ผลงานไม่มีคุณภาพ

คมฉัตร วุฒิโรจน์ (2534, น. 26-29) ได้กล่าวถึงลักษณะนิสัยของเกย์ไทยซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. ไร้เอกภาพ แม้ว่าเกย์จะกล้าเปิดเผยตัวเองมากกว่าแต่ก่อนและได้แสดงความสามารถให้ปรากฏอยู่ในแทบทุกวงการ แต่ก็ยังขาดการรวมกลุ่มและไม่มีองค์กรเกย์ใด ๆ พอที่จะประสานเกย์ทุกกลุ่มให้มาร่วมมือกัน เพื่อดำเนินกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อสังคมเหมือนเช่น

องค์กรเกย์ในต่างประเทศ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะเกย์ไทยไม่ได้ถูกต่อต้านหรือถูกละเมิดสิทธิเหมือนเช่นเกย์ในต่างประเทศ จะเห็นว่าเกย์ไทยมีอิสระในการดำเนินชีวิต มีแหล่งท่องเที่ยวอันมากมาย ดังนั้น เกย์ที่กระจายอยู่ทั่วประเทศจึงมองไม่เห็นว่ามีอะไรรวมตัวกันแล้วจะได้ประโยชน์อย่างไร

2. ทักษะในเรื่องความรัก เกย์ไทยส่วนมากจะนิยมรักผู้ชายแท้ ถึงขนาดทุ่มเงินทองจนถึงหมดตัว ทั้งนี้เพราะทักษะที่ว่าหากเกย์ชอบกับเกย์ก็就会被เพื่อนฝูงยั่วเย้า ผิดกับเกย์ต่างประเทศที่มักจะนิยมชมชอบเกย์ด้วยกันเอง เพราะถือว่าจะมีแต่พวกเดียวกันที่เข้าใจและเห็นใจกันเอง ฉะนั้น เรื่องอกหักจึงมักเกิดขึ้นกับเกย์ไทยแต่ไม่ค่อยเกิดกับเกย์ต่างประเทศ

3. ใช้ความเป็นผู้ชายบังหน้า เกย์ไทยจำนวนไม่น้อยโดยเฉพาะในระดับชนชั้นกลางถึงระดับชั้นสูงมักใช้วิธีแต่งงานเพื่อหนีตัวเอง คู่ที่ภรรยาทนพฤติกรรมเกย์ของสามีไม่ได้ก็ต้องเลิกร้างต่อกัน บางคู่ก็ต้องอดทนอยู่ด้วยกันเพื่อรักษาเกียรติของวงศ์ตระกูล

4. ทักษะในการเปลี่ยนคู่ จากประวัติศาสตร์ของเกย์ไทยที่มักจบลงด้วยความเศร้าสลดทำให้เกิดทักษะในหมู่เกย์ไทยว่า “ไม่มีรักแท้ให้กับเกย์” ดังนั้น เกย์ไทยจึงไม่จริงจังกับความรักนัก จนทำให้สังคมมองว่าเกย์ไม่จริงใจและเป็นพวกส่ำส่อนทางเพศ ทำให้เกย์รุ่นหลัง ๆ ทำตามอย่างเพราะกลัวผิดหวังจนกลายเป็นลักษณะของเกย์ไทย

5. มีความสามารถสูง เกย์ไทยได้บุกเบิกให้สังคมเห็นความสามารถ เช่น เป็นเจ้าของกิจการเสริมสวย เป็นนางแบบอันลือชื่อ เป็นนักร้องที่มีแฟนคลับไคล้ทั่วประเทศ เป็นโฆษกและเป็นนักแสดงที่ประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ เกย์แต่ละคนต่างก็มีวิชาชีพตามความถนัดเพื่อสร้างฐานะและบำเรอความสุขให้กับตนเองด้วยความสามารถของพวกเขา ทำให้ผู้คนต่างยอมรับในความสามารถ

นอกจากนี้ รุจิเรข ศรรัตน์ ได้ศึกษาถึงบทบาทของชายรักชายในละครโทรทัศน์ไทย และพบว่ามีบทบาท 2 แบบด้วยกัน คือ แบบคนดี มีลักษณะชอบช่วยเหลือตัวละครอื่นในเรื่อง เช่น พระเอก นางเอก และแบบคนไม่ดี จะคอยกลั่นแกล้ง ใส่ร้ายตัวละครในเรื่อง คอยหึงหวง คอยไล่ปไล่ผู้ชาย คอยตามจับผู้ชาย ใช้งานบังหน้าเพื่อติดสนิทกับหนุ่ม ๆ และคอยวางแผนเพื่อต้องการมีเพศสัมพันธ์ด้วย

กล่าวโดยสรุป จากงานวิจัยต่าง ๆ ข้างต้นที่ได้อธิบายถึงภาพและการสื่อสารเรื่องเพศของกลุ่มชายรักชายในลักษณะต่าง ๆ นั้น ผู้วิจัยสามารถนำมาสรุปเป็นภาพและการสื่อสารเรื่องเพศของกลุ่มชายรักชายที่พบเห็นบ่อยในสังคมไทยได้ดังนี้

ภาพของกลุ่มชายรักชาย

ภาพของกลุ่มชายรักชายสามารถแบ่งออกได้ 5 ประเภท โดยผู้วิจัยได้รวบรวมจากงานวิจัยต่าง ๆ ที่ศึกษามา สรุปเป็นเกณฑ์ในการแบ่งดังนี้

1. พวกที่มีภาพลักษณ์เหมือนผู้ชายแท้ เป็นผู้ชายแท้ ๆ
2. พวกที่มีภาพลักษณ์ไม่เห็นได้ชัดว่าเป็นเกย์ มีภาพลักษณ์เป็นผู้ชายแต่แสดงกิริยาค้ายผู้หญิง ไม่ปรากฏให้เห็นชัดเจนว่าเบี่ยงเบน ได้แก่ ลักษณะท่าทางนุ่มนวลผิดปกติ เรียบร้อยผิดปกติ แต่งตัวเนียบผิดปกติ
3. พวกที่มีภาพลักษณ์เห็นได้ชัดว่าเป็นเกย์ จะมีลักษณะตุ้งติ้ง มีจริต อ่อนแอ้น พูดจิปากจิบคอค แต่งหน้าทาปากอ่อน ๆ คนกลุ่มนี้จะไม่นิยามตนเองว่าเป็นกะเทยแต่จะให้คำนิยามว่าเป็นเกย์แบบโจ่งแจ้ง
4. พวกที่มีภาพลักษณ์เป็นกะเทย จะแสดงออกอย่างเต็มที่ ได้แก่ ลักษณะที่แสดงอาการตุ้งติ้ง พูดจากริ๊ดกร๊าด แต่งหน้าทาปาก และแต่งตัวเป็นผู้หญิง
5. พวกที่มีภาพลักษณ์เหมือนผู้หญิงแท้ ได้แก่ ลักษณะที่มีการแปลงเพศ เสริมทรวงอก

การสื่อสารเรื่องเพศของกลุ่มชายรักชาย

ในส่วนของการสื่อสารเรื่องเพศของกลุ่มชายรักชายนี้ จากผลงานวิจัยที่ได้รวบรวมมาในข้างต้น สามารถนำมาสรุปโดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ ดังนี้

1. ลักษณะภายนอกของกลุ่มชายรักชาย ได้แก่ บุคลิกท่าทาง การแต่งกาย น้ำเสียง และคำพูด และปฏิกิริยาที่มีต่อชายรักชาย
2. ลักษณะภายในของกลุ่มชายรักชาย ได้แก่ ลักษณะนิสัยและอารมณ์ต่าง ๆ
3. พฤติกรรมทางเพศของกลุ่มชายรักชาย ได้แก่ พฤติกรรมและรสนิยมทางเพศ ซึ่งจะขอแจกแจงเป็นตารางเพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ ดังนี้

ตารางที่ 2.1
แสดงการสื่อสารเรื่องเพศของชายรักชายในสังคมไทย

การสื่อสารเรื่องเพศของชายรักชาย		
ลักษณะภายนอก	บุคลิกท่าทาง	เหมือนผู้ชายทั่วไป
		เรียบร้อยผิดปกติ
		นุ่มนวลผิดปกติ
		เป็นผู้หญิงเต็มตัว
		ต้งตึง มีจริต
		มาดแมนเต็มตัว
		ค่อนข้างออกสาว
		รูปร่างอ้วนแอ้น
		จีบปากจีบคอ
		เดินบิดไปมา
		กริดไม้กริดมือ
		ขม้ายชายตา
	การแต่งกาย	แต่งหน้าทาปาก
		แต่งตัวเป็นผู้หญิง
		เสริมทรวงอก แปลงเพศ
		แต่งตัวเนียบผิดปกติ
	น้ำเสียงและคำพูด	กริดกรีด วิดว้าย
		พูดจาจีบปากจีบคอ
		ดัดเสียงให้เล็กลง
		พูดจาอ่อนหวาน

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

การสื่อสารเรื่องเพศของชายรักชาย		
	ปฏิกิริยาที่มีต่อชายรักชาย	ถูกเหยียดหยาม
		รังเกียจ
		หวาดกลัว
		เฉย ๆ ปกติเหมือนคนทั่วไป
		ชื่นชอบ
		เป็นตัวตลก
		เป็นพวกโรคจิต
ลักษณะภายใน	นิสัยต่าง ๆ	เป็นผู้หญิง
		อารมณ์แปรปรวน
		อารมณ์รุนแรง
		ตลก มีอารมณ์ขัน คอยสนุก
		ใจดี ร่าเริง
		เป็นตัวของตัวเอง
		อ่อนโยน
		ขี้เหิง
		ขี้ใจฉา
		รักเพื่อนฝูง
พฤติกรรมทางเพศ	พฤติกรรมและ รสนิยมทางเพศ	มีเพศสัมพันธ์กับผู้ชาย
		มีความต้องการทางเพศสูง
		วิปริต วิดถารทางเพศ
		ล่าส่อนทางเพศ
		ลามกอนาจาร
		เป็นผู้แพร่เชื้อเอดส์
		มีความบกพร่องทางจิต
		ชอบไล่ปล้ำผู้ชาย

นอกจากการศึกษาในเรื่องภาพและการสื่อสารเรื่องเพศของกลุ่มชายรักชายแล้วยังพบว่าทัศนคติในด้านความรักของชายรักชายมีความสำคัญในการนำมาวิเคราะห์ด้วยเช่นกัน

มุมมองความรักของชายรักชาย (ปริญทร์ นาคสิงห์, 2547, น. 147-154)

สำหรับมุมมองในเรื่องของความรักที่มีต่อเพศเดียวกันของชายรักชายนั้น อาจกล่าวได้ว่าความรู้สึกที่พวกเขามีต่อเพศเดียวกัน ตลอดจนความต้องการที่จะใช้ชีวิตคู่กันนั้นไม่แตกต่างจากผู้รักต่างเพศหรือคู่ชายหญิงที่ต้องการมีชีวิตคู่เลยแม้แต่น้อย เนื่องจากชายรักชายส่วนใหญ่มีความหวังหรือต้องการที่จะมีชีวิตคู่หรือใช้ชีวิตร่วมกับใครคนหนึ่งซึ่งรัก ห่วงใย และเข้าใจในตัวพวกเขา โดยแต่ละคนก็มีมุมมองเกี่ยวกับความรักที่แตกต่างกันไป แต่ท้ายที่สุดแล้วสิ่งที่พวกเขาต้องการเหมือนกันคือการได้อยู่ร่วมกับคนที่ตนเองรัก

1. รักในอุดมคติ ความรักในมิติที่จะนำเสนอนี้เป็นความรักในอุดมคติ (Idea Love) ที่ชายรักชายได้คิดหรือคาดหวังกับชีวิตคู่ของเขาว่า “น่าจะ” เป็นไปตามนั้น แต่อย่างไรก็ตาม ไม่ได้หมายความว่าความรักในอุดมคติกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริงจะสอดคล้องต้องกัน เนื่องจากไม่มีหลักประกันใด ๆ ที่แสดงว่าสิ่งต่าง ๆ ที่เขาได้คิดไว้จะเกิดขึ้นจริง เนื่องจากความรักเป็นสิ่งที่อยู่เหนือการควบคุม ดังนั้น ชายรักชายบางคนจึงได้แต่คิด โดยที่ความคิดดังกล่าวไม่เคยเป็นจริงเลย ขณะที่บางคนอาจจะทิ้งความรักในอุดมคติที่สวญแล้วเลือกใครสักคนที่อยู่ด้วยกันแล้ว “สบายใจ” มากกว่าการคร่ำครวญถึงความรักที่ไม่อาจเป็นไปได้

2. การใช้ชีวิตคู่ ชายรักชายหลายคนมีชีวิตคู่หรืออยู่ร่วมกับคนรัก ซึ่งเป็นสิ่งที่หลายคนต้องการและแสวงหามานานไม่เฉพาะแต่เพียงสังคมของผู้รักต่างเพศเท่านั้น ส่วนมุมมองเกี่ยวกับความรักของแต่ละคนก็แตกต่างกันไปตามประสบการณ์ที่ได้รับมา ซึ่งการมีชีวิตคู่หรือการอยู่ร่วมกันฉันท์คู่รักนั้น อาจกล่าวได้ว่าเป็นตัวสนับสนุนให้ชายรักชายมีพฤติกรรมเช่นนั้นต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าสิ่งที่เขาเป็นอยู่สามารถตอบสนองความต้องการหรือทำให้เขามีความสุขได้ เขาก็จะมีแนวโน้มที่จะยึดมั่นผูกพันอยู่กับคู่รักต่อไป ถึงแม้ว่ามุมมองเกี่ยวกับการใช้ชีวิตคู่ของชายรักชายแต่ละคนมีความแตกต่างกันแต่สิ่งหนึ่งที่เหมือนกัน ก็คงจะเป็นความต้องการที่จะถนอมเวลาที่อยู่ด้วยกันหรืออยู่ร่วมกับคนรักให้ยาวนานที่สุด เนื่องจากการใช้ชีวิตคู่ฉันท์คนรักหรือคู่ชีวิตนั้นย่อมมีความผูกพันทางด้านจิตใจ และแน่นอนว่าถ้าเกิดเหตุการณ์ที่ทำให้ทั้งคู่ต้องแยกจากกัน ความเศร้าโศกเสียใจต้องมาเยือนบุคคลผู้นั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งคู่ชีวิตที่อยู่ร่วมกันมานานจะต้องแยกจากกัน

ไปด้วยเงื่อนไขหรือสาเหตุต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเลิกรักกันไปมีคนใหม่ การนอกใจเพราะความไม่รู้จักพอ ในโลกของความเป็นจริงประสบการณ์ความรักที่ชายรักชายประสบมา ตั้งแต่มีความรู้สึกรักเพศเดียวกันเป็นครั้งแรกในช่วงวัยรุ่นจนถึงปัจจุบันก็ได้ราบรื่นทุกคน ส่วนใหญ่ผิดหวังกับความรักช้าแล้วช้าเล่า ทำให้ชายรักชายได้เรียนรู้ถึงประสบการณ์ที่เลวร้าย เป็นเหตุให้ชายรักชายหลายคนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อความรัก ตลอดจนการมีคู่ เนื่องจากมองว่าเป็นสิ่งที่ฉาบฉวยและเต็มไปด้วยความหลอกลวง หลายคนเลิกหวังกับความรักในอุดมคติที่จะเจอคนที่รักจริง ขณะที่อีกหลายคนยังหวังที่จะเจอชายในฝัน แต่ประสบการณ์ที่ผ่านมาทำให้พวกเขาเรียนรู้ว่าเขาไม่ควรที่จะจริงจังกับใครมาจนเกินไป คือเฝ้าใจเอาไว้เวลาที่คน ๆ นั้นจากไปจะได้ไม่ต้องมาเสียใจคร่ำครวญมากมายเหมือนกับวัยเด็ก

3. การผิดหวังจากความรัก ความผิดหวังจากชีวิตคู่ไม่ว่าจะเป็นการถูกหลอก การนอกใจ ความเหงาและว้าเหว ซึ่งความผิดหวังจากการใช้ชีวิตคู่จะเป็นตัวแปรสำคัญที่สร้างประสบการณ์ที่เลวร้ายให้กับชายรักชายทางด้านจิตใจ เมื่อชายรักชายคิดจะมีคู่หรือพบกับความรักครั้งใหม่ พวกเขาก็มีแนวโน้มที่จะระมัดระวังตัวมากขึ้น โดยการไม่ทุ่มใจไปให้ทั้งหมดเหมือนกับความรักในครั้งแรก ดังนั้น การมีชีวิตรักในครั้งต่อ ๆ ไป ของชายรักชายบางคนจึงสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว และใช้เวลาในการทำใจน้อยลง โดยเวลาที่ใช้ในการทำใจจะแปรผันตามเวลาที่คบหากัน เมื่อทั้งคู่เลิกกันแล้วชายรักเพศเดียวกันหลายคนก็หันเหเข้าสู่วิถีชีวิตทางเพศตามเดิม ซึ่งการเข้าไปใช้ชีวิตทางเพศในสถานที่เฉพาะสำหรับเกย์ก็จะทำให้พวกเขาพบกับเกย์คนอื่น ๆ มากขึ้นโอกาสของการปฏิสังสรรค์ก็มากขึ้นตามไปด้วย ทำให้พวกเขาอาจพบกับคนที่ถูกใจและดูใจที่จะคบหากันเป็นแฟนต่อไปในอนาคต ขณะที่บางคนมีความต้องการเพียงแค่ปลดปล่อยความต้องการทางเพศเท่านั้น

ภาพของชายรักชาย การสื่อสารเรื่องเพศ และมุมมองความรักของชายรักชายเป็นแนวคิดที่มีความสำคัญที่จะนำมาเป็นกรอบการวิเคราะห์ในส่วนของภาพและการสื่อสารของตัวละครชายรักชายที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทยปี พ.ศ. 2550 ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้สิ่งเหล่านี้ยังเป็นเกณฑ์ในการวัดความเหมาะสมของตัวละครชายรักชายที่ภาพยนตร์ได้นำเสนออีกด้วย

แนวคิดเรื่องภาพยนตร์สะท้อนภาพของสังคม

ภาพยนตร์จัดเป็นศิลปะมวลชน (Mass Art) ซึ่งริคคิโอตโต คานูโด (Ricciotto Canudo) นักทฤษฎีและนักวิจารณ์ภาพยนตร์ชาวอิตาลีเขียน ขนานนามว่าเป็น “ศิลปะแขนงที่เจ็ด” (The Seventh Art) เนื่องจากภาพยนตร์เป็นงานวิจิตรศิลป์ชนิดหนึ่งที่ผนวกศิลปะดั้งเดิมหกแขนงที่เก่าแก่กว่าเข้าด้วยกัน ได้แก่ จิตรกรรม สถาปัตยกรรม นาฏกรรม ดนตรี ละคร และวรรณกรรม การสร้างภาพยนตร์จึงเปรียบเสมือนการสร้างงานศิลปะที่ต้องรวบรวมศิลปินจากหลากหลายสาขามาทำงานร่วมกัน (บุญรักษ์ บุญญะเขตมาลา, 2538, น. 28)

ภาพยนตร์ได้รับการยกย่องให้เป็นงานศิลปะแต่ความจริงประการหนึ่งก็คือนอกเหนือจากการเป็นงานศิลปะแล้ว ภาพยนตร์ยังจัดเป็นงานด้านสื่อสารมวลชนและถือเป็นสื่อสารมวลชนที่ขึ้นหน้าขึ้นตา เป็นสากล และใหญ่โตที่สุดของโลกอีกด้วย (โดม สุขวงศ์, 2526, น. 77)

ภาพยนตร์เป็นสื่อที่มีการกระจายอย่างกว้างขวาง มีจุดประสงค์เพื่อตอบสนองความพึงพอใจของผู้ชมจำนวนมาก ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าภาพยนตร์จำเป็นต้องตกอยู่ภายใต้เงื่อนไขของสังคม มีผู้เชื่อว่าภาพยนตร์เป็นงานที่ตกอยู่ในสภาพแวดล้อมทางประวัติศาสตร์และเงื่อนไขทางเศรษฐกิจและการเมือง และเงื่อนไขทางเศรษฐกิจและการเมือง ภาพยนตร์เป็นปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมและเป็นผลผลิตของสังคมหนึ่ง ๆ และน่าจะเป็นสิ่งที่ช่วยให้เข้าใจสังคมนั้นได้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย กล่าวเช่นนี้เป็นการแสดงให้เห็นว่าภาพยนตร์มีความเกี่ยวข้องกับสังคม และเป็นภาพสะท้อนของสังคม (Movie as Reflection) การสร้างภาพยนตร์เป็นตัวบ่งชี้ว่าสังคมในขณะนั้นมีสภาพและทิศทางเป็นเช่นไร (ฉัตรชัย จันทศรี, 2544 น. 50)

มาร์แชลล์ แม็คลูฮาน (Marshall McLuhan) นักทฤษฎีทางด้านสื่อสารมวลชนที่มีชื่อเสียง ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับภาพยนตร์ว่า ภาพยนตร์เป็นสื่อมวลชนประเภทหนึ่งซึ่งมีบทบาทสำคัญไม่น้อยต่อสังคมปัจจุบัน เพราะนอกจากภาพยนตร์จะเป็นเครื่องขยายฝันให้กับคนส่วนใหญ่เพื่อหลีกหนีจากปัญหาในชีวิตประจำวันแล้ว ภาพยนตร์ยังเป็นสิ่งจำลองภาพชีวิตของมนุษย์ในหลายรูปแบบ ภาพยนตร์บางเรื่องสะท้อนให้เห็นปัญหาสังคมและตีแผ่ความเป็นจริงที่เกิดขึ้น รวมทั้งเสนอแนะทางออกสำหรับปัญหาต่าง ๆ นั่นคือ บทบาทของภาพยนตร์ในปัจจุบันที่มีได้จำกัดอยู่กับการสร้างความฝันเพียงหรือเป็นสื่อเพื่อความบันเทิงอย่างเดียวเท่านั้น บทบาทของภาพยนตร์ดังกล่าวสนับสนุนทฤษฎีของแม็คลูฮานที่ว่า “สื่อคือตัวข่าวสาร” (Medium is the Message) โดยภาพยนตร์นั้นจัดเป็นทั้งสื่อ (Medium) และตัวข่าวสาร (Message) ในเวลาเดียวกัน (ศิริ เลากัยกุล, 2533, น. 3-4)

แม้ว่าภาพที่ปรากฏในภาพยนตร์จะมีใช้ความเป็นจริง เนื่องจากภาพยนตร์เป็นเพียงมายาภาพที่นำเอาส่วนผสมของบางสิ่งบางอย่างที่เป็น “ความเป็นจริง” เช่น ตัวคนจริง ๆ ภาษาพูด เป็นต้น มาผสมกับบางสิ่งบางอย่างที่ “ไม่เป็นจริง” เช่น คำโครงเรื่อง การแสดงของตัวละคร การลำดับเวลาและสถานที่ เป็นต้น แต่ในท้ายที่สุดแล้วสิ่งที่ภาพยนตร์ต้องการก็คือในช่วงเวลาที่ผู้ชมนั่งชมอยู่นั้น ภาพยนตร์จะชักชวนให้ผู้ชมเชื่ออยู่เสมอว่าสิ่งที่ปรากฏต่อสายตานั้นเป็นความจริงไปเสียหมดทุกอย่าง ภาพยนตร์จึงมิได้เป็นเพียงแต่อุตสาหกรรมสร้างความบันเทิงเท่านั้น แต่ยังถือว่าเป็นอุตสาหกรรมสร้างอุดมการณ์อย่างหนึ่ง ตามความหมายของหลุยส์ อัลธุสแซร์ (Louis Althusser) ที่กล่าวว่าอุดมการณ์คือการประสานกันระหว่างสิ่งที่จอมปลอมกับสิ่งที่เป็นจริง แล้วก็นำมาเสนอเรื่องราวกับว่าทั้งหมดนั้นมันเป็นจริงทั้งสิ้น (กาญจนา แก้วเทพ, 2535, น. 13)

กราทท์ โจเวต และเจมส์ เอ็ม ลินตัน (Grath Jowett and James M. Linton, 1989, pp. 83-85) กล่าวว่า ภาพยนตร์เป็นสื่อมวลชนแขนงหนึ่งที่ทำหน้าที่ “สะท้อนภาพของสังคม” (Movie as Reflection) โดยทั้งคู่ได้ให้เหตุผลว่านอกจากภาพยนตร์คำนึงถึงแง่ของศิลปะแล้วยังต้องคำนึงถึงระบบธุรกิจเพราะการลงทุนที่สูงของภาพยนตร์ จึงต้องดึงดูดให้คนมาดูภาพยนตร์ โดยนำเสนอเนื้อหาที่ต้องได้รับการยอมรับจากคนดูจำนวนมาก จึงยอมมีแนวโน้มนำเสนอสิ่งที่ใกล้เคียงกับชีวิตของผู้ชมมากที่สุด ซึ่งถ้าภาพยนตร์นำเสนอภาพที่แตกต่างกันไปจากปกติหรือสภาพการณ์ทั่วไป ผู้ชมก็อาจเกิดความสับสนและไม่ประสบความสำเร็จทางรายได้ ผู้ชมส่วนใหญ่จะไม่ดูภาพยนตร์ที่ยากแก่การเข้าใจหรือไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องทั่วไป

แนวคิดดังกล่าวช่วยอธิบายว่าเนื้อหาในภาพยนตร์ย่อมเป็นสิ่งที่สะท้อนจากภาพความเป็นไปของสังคมเพื่อคนในสังคมได้เข้าใจรายละเอียดอย่างรวดเร็ว ถ้าต่างไปจากภาพของสังคมนั้นก็อาจก่อให้เกิดความยากแก่การเข้าใจอันจะทำให้ภาพยนตร์เรื่องดังกล่าวนั้น ไม่สามารถครองตลาดผู้ชมได้ ตัวอย่างคือ ภาพยนตร์จากประเทศหนึ่งก็อาจก่อให้เกิดความงุนงงให้กับผู้ชมในอีกประเทศหนึ่งได้ หรือ ภาพยนตร์สมัยอดีตผู้ชมในปัจจุบันก็อาจไม่เข้าใจ ซึ่งภาพยนตร์ชายรักชายก็เช่นกันที่หากมีการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพของตัวละครไปอีกลักษณะหนึ่งก็จะทำให้ผู้ชมเกิดความงุนงง กับบุคลิกภาพของชายรักชายในภาพยนตร์ได้ ดังนั้น บุคลิกภาพของตัวละครเหล่านั้นย่อมต้องสะท้อนให้เห็นถึงบุคลิกภาพของกลุ่มชายรักชายในสังคมไทยได้ส่วนหนึ่งไม่มากนักน้อย

แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการสร้างความหมายทางสังคม

เนื่องจากแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการสร้างความหมายทางสังคมนั้น เป็นการวิเคราะห์ การสร้างความหมายที่อยู่ในสัญลักษณ์แบบต่าง ๆ ของทฤษฎีสัญลักษณ์วิทยา ซึ่งมีความเกี่ยวโยงกันในการวิเคราะห์การสร้างความหมายของตัวละครชายรักชายในภาพยนตร์ไทย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขออธิบายทฤษฎีสัญลักษณ์วิทยาเพื่อให้ทราบที่มาที่ไปอย่างลึกซึ้ง

สัญลักษณ์วิทยาหรือสัญศาสตร์ (Semiology หรือ Semiotics) เป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยสัญลักษณ์ ซึ่งเพิ่งเริ่มก่อตัวขึ้นในศตวรรษที่ 20 โดยมีบรรพบุรุษผู้บุกเบิกสองท่านคือ เฟอร์ดินองด์ เดอ โซสซูร์ (Ferdinand de Saussure, 1875-1913) นักภาษาศาสตร์ชาวสวิส และชาร์ลส์ โชนเดอร์ส เพียร์ส (Charles Sanders Pierce, 1839-1914) นักปรัชญาชาวอเมริกัน ซึ่งเดอ โซสซูร์ (De Saussure) ผู้วางรากฐานของการศึกษาวิชานี้ได้ให้คำนิยามสั้น ๆ ของการศึกษาว่าด้วยสัญลักษณ์วิทยา ดังนี้ “สัญลักษณ์วิทยาเป็นศาสตร์ที่ศึกษาวิถีชีวิตของสัญลักษณ์ภายในสังคมที่สัญลักษณ์นั้นถือกำเนิดขึ้นมา รวมทั้งแสวงหากฎที่ควบคุมอยู่เบื้องหลัง ส่วนเพียร์ส (Pierce) ได้กล่าวว่า “มีเพียงสัญลักษณ์เท่านั้นที่จะสามารถเข้าถึงความเป็นจริงในระดับสูงสุดได้ (กาญจนา แก้วเทพ และคณะ, 2543, น. 4-5)

นอกจากนั้น โอ ซุลลิแวน และคณะ (O' Sullivan and others) ได้ให้คำจำกัดความเอาไว้ว่า สัญลักษณ์วิทยาเป็นการศึกษาในเรื่องของตัวสัญลักษณ์ (Signs) รหัส (Codes) และวัฒนธรรม (Cultures) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการแสดงให้เห็นถึงลักษณะที่สำคัญของสัญลักษณ์ และการที่สัญลักษณ์ถูกนำไปใช้ในสังคม สัญลักษณ์นี้มีคุณสมบัติที่สำคัญ 3 ประการด้วยกัน คือ (สุตกรัก จรรย์วงศ์, 2532. น. 20)

1. ตัวสัญลักษณ์ (Signs) สัญลักษณ์วิทยาจะศึกษาประเภทต่าง ๆ ของสัญลักษณ์ นับตั้งแต่เรื่องภาษาพูด ภาษาเขียน ภาษาภาพ ภาษาเสียง เป็นต้น โดยจะสนใจวิธีการสื่อทอดความหมาย (Meaning) ของสัญลักษณ์เหล่านี้ รวมทั้งวิธีการที่สัญลักษณ์เหล่านี้เข้ามาเกี่ยวข้องหรือเชื่อมโยงกับผู้ใช้สัญลักษณ์ ทั้งนี้เนื่องจากข้อเท็จจริงที่ว่าสัญลักษณ์เป็นผลผลิตทางความคิดของมนุษย์ เกิดจากการประกอบสร้าง (Construct) ของมนุษย์ ดังนั้น การที่จะทำความเข้าใจสัญลักษณ์จึงจำเป็นต้องเข้าใจตัวมนุษย์ผู้สร้างสัญลักษณ์นั้นด้วย

2. รหัส (Codes) เนื่องจากการใช้สัญลักษณ์มีการจัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบ โดยระบบที่นำเอาสัญลักษณ์มาประกอบเข้าด้วยกันนั้นเรียกว่า รหัส ซึ่งมีมากมายหลายประเภทและมีคุณสมบัติที่แตกต่างกันไป เช่น บางประเภทมีการระบุเอาไว้อย่างชัดเจน บางประเภทแฝงไว้อย่างซ่อนเร้น เป็นต้น

3. วัฒนธรรม (Cultures) เนื่องจากการใช้สัญลักษณ์เป็นผลิตรกรรรมของมนุษย์ ดังนั้น จึงเป็นผลผลิตทางวัฒนธรรม ทั้งสัญลักษณ์และรหัสจึงถูกสร้าง ถูกใช้ และทำงานอยู่ได้ภายใต้บริบททางวัฒนธรรมหนึ่ง ๆ เท่านั้น หากเปลี่ยนบริบทไป สัญลักษณ์และรหัสนั้นก็จะเปลี่ยนแปลงความหมายไป

สำหรับ โรลองด์ บาร์ธส์ (Roland Barthes) นักคิดแนวโครงสร้างนิยมชาวฝรั่งเศส ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของเดอ โซสซูร์ (De Saussure) เป็นอีกผู้หนึ่งที่ศึกษาสัญลักษณ์วิทยาอย่างจริงจัง บาร์ธส์ศึกษาเรื่องสัญลักษณ์และชี้ให้เห็นว่ากระบวนการสร้างความหมายจะมี 2 ขั้นตอน คือ

1. ความหมายโดยตรงหรือความหมายโดยอรรถ (Denotation) เป็นกระบวนการสร้างความหมายขั้นแรก ซึ่งหมายถึงความสัมพันธ์ขั้นพื้นฐานระหว่างสัญลักษณ์นั้น ๆ กับตัวอ้างอิงความหมายที่ได้มานี้ตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่า ความสัมพันธ์ของระบบทั้งสองนี้มีความเป็นภาวะวิสัย (Objectivity) คือ เป็นความหมายเดียวกันสำหรับทุกคน อ้างอิงขึ้นมาโดยไม่มีการประเมินคุณค่าจากตัวผู้ให้ความหมายและปราศจากความโน้มเอียงในค่านิยมใดค่านิยมหนึ่ง

2. ความหมายโดยนัยหรือความหมายแฝง (Connotation) เป็นกระบวนการสร้างความหมายในขั้นที่สองซึ่งมีความหมายเชิงสังคม ความหมายในขั้นนี้จะแปรเปลี่ยนไปตามวัฒนธรรมในการรับสาร และจะมีความซับซ้อนเกี่ยวกับบริบททางสังคมวัฒนธรรมของผู้ผลิต โดยมีประเด็นสำคัญที่ว่าสัญลักษณ์นั้น ๆ สื่อความหมายอย่างไรมากกว่าที่จะสนใจประเด็นการสื่ออะไร ในขั้นนี้นอกจากความหมายทางสังคมแล้วยังมีความหมายในลักษณะของมายาคติ (Myth) ซึ่งเป็นความหมายที่ผสมผสานขึ้นจากความเชื่อที่ยึดถือต่อ ๆ กันมาจนกลายเป็นตำนานอีกด้วย

นอกจากนี้ เดอ โซสซูร์ (De Saussure) ได้เพิ่มเติมการสร้างความหมายในขั้นตอนที่สามขึ้น ซึ่งเป็นการสร้างความหมายในลักษณะของอุดมการณ์หลักและอุดมการณ์ต่อต้าน (รัชดา แดงจำรูญ, 2538. น. 36-38)

3. การสร้างความหมายและอุดมการณ์ กระบวนการสร้างความหมายในขั้นตอนที่สามเกิดจากการที่ความหมายทางสังคมได้รับการตอกย้ำหรือผลิตซ้ำบ่อย ๆ อุดมการณ์คือผลผลิตที่เกิดขึ้นในใจทั้งในลักษณะเด่นชัดและแฝงเร้นอยู่ในระบบการกระทำและการดำเนินชีวิตของมนุษย์ แบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ

3.1 อุดมการณ์หลัก (Dominant Ideology) ที่มีการตอกย้ำอยู่บ่อย ๆ เป็นระยะเวลานาน เช่น อุดมการณ์ที่เกี่ยวกับความเชื่อในสิ่งเหนือธรรมชาติ ซึ่งปรากฏให้เห็นในสื่อสารมวลชนของไทยเป็นประจำ หรือในเรื่องของกลุ่มชายรักชายที่มีการนำเสนอตัวละครชายรักชาย ที่เป็นผู้ล้าส่อนทางเพศ มีความต้องการทางเพศสูง หรือเป็นผู้แพร่เชื้อเอดส์ เป็นต้น

3.2 อุดมการณ์ต่อต้าน (Counter Ideology) เป็นอุดมการณ์ทางเลือกใหม่ที่อยู่ตรงกันข้ามกับอุดมการณ์หลักของสังคม เช่น อุดมการณ์ในเรื่องการวางตัวของสตรีแบบใหม่ที่ก้าวร้าว หัวหาญ ซึ่งเป็นการท้าทายความเป็นกุลสตรีที่มีมาในอดีต ในเรื่องของกลุ่มชายรักชาย เช่นกันที่มีการนำเสนอตัวละครชายรักชายในลักษณะที่ต่อต้านลักษณะตัวละครเดิม ๆ เช่น เป็นผู้ที่รักเดียวใจเดียว ไม่ส่ำสอนทางเพศ หรือเป็นผู้ที่มีความสามารถ เป็นต้น

ฉะนั้น ในการวิจัยเรื่อง “การนำเสนอภาพกลุ่มชายรักชายในภาพยนตร์ไทยปี พ.ศ. 2550” ได้นำแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการสร้างความหมายทางสังคม มาใช้ในการวิเคราะห์การสื่อความหมายบุคลิกภาพของตัวละครชายรักชายในภาพยนตร์ไทย ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อให้มีความสอดคล้องกัน มีรายละเอียดดังนี้

แบบแรก การสื่อความหมายโดยตรง จะเป็นการวิเคราะห์ว่าบุคลิกภาพตัวละครชายรักชายที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทยมีความหมายตรงตัวว่าอย่างไร โดยจะครอบคลุมในบริบทของภาพชายรักชายและการสื่อสารเรื่องเพศ ได้แก่ ลักษณะภายนอก (บุคลิกท่าทาง การแต่งกาย น้ำเสียงและคำพูด และปฏิกิริยาที่มีต่อชายรักชาย) ลักษณะภายใน (นิสัยต่าง ๆ และอารมณ์ของชายรักชาย) และสุดท้ายคือ พฤติกรรมทางเพศ (พฤติกรรมและรสนิยมทางเพศของชายรักชาย)

แบบสอง การสื่อความหมายโดยนัย จะเป็นการนำการสื่อความหมายโดยตรงมาวิเคราะห์เพื่อหาความหมายในอีกระดับหนึ่งที่ได้จากภาพและการสื่อสารเรื่องเพศของตัวละครชายรักชาย ซึ่งความหมายโดยนัยของกลุ่มชายรักชายที่พบบ่อย ได้แก่ ด้านดี คือ เห็นอกเห็นใจ สนับสนุน สิทธิเท่าเทียม ชื่นชม เป็นกลุ่มที่มีประโยชน์กับสังคม ไม่ปิดกั้นความสามารถของกลุ่มชายรักชาย ด้านลบ คือ สังคมไม่ยอมรับ เป็นปัญหาสังคม เป็นตัวอย่างที่ไม่ดี เป็นผู้แพร่เชื้อเอดส์ และเป็นกลาง คือ เฉย ๆ เหมือนคนทั่วไป

วิธีการสร้างความหมายในภาพยนตร์

คริสเตียน เม็ตซ์ (Christian Metz) นักวิจารณ์ภาพยนตร์ชาวฝรั่งเศส มีชื่อเสียงมากในด้านการวิจารณ์ภาพยนตร์ที่ใช้ทฤษฎีสัญญะวิทยาของเดอ โซสซูร์ (De Saussure) เป็นระบบฐานความคิดในการวิจารณ์ รวมถึงลักษณะของการประยุกต์ใช้แนวความคิดแบบจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) เขาเสนอว่าเหตุที่ภาพยนตร์กลายเป็นสาขาหนึ่งในงานศิลปะที่ประสบความสำเร็จมากในปัจจุบัน เป็นเพราะความสามารถในการเป็นเครื่องมือสะท้อนภาพอันไม่สมบูรณ์ของความเป็นจริง และในลักษณะของการเป็นกระบวนการที่มีความสนใจจุดค้นเข้าไปสู่ความฝันในจิตใต้สำนึก โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ภาพที่ปรากฏขึ้นในภาพยนตร์ เป็นตัวแทนของความหมายเช่นเดียวกับที่รูปลักษณทางสัญลักษณ์ (Signifier) ส่งผลความหมายของสัญลักษณ์ (Signified) แต่ทั้งนี้ ภาพยนตร์แตกต่างจากกระบวนการทางภาษาตรงที่ไม่จำเป็นต้องรักษารูปแบบกฎเกณฑ์

2. ความแตกต่างระหว่างภาพยนตร์และภาษาที่เกิดขึ้นนี้ ไม่ได้หมายความว่าทำให้ความหมายของสัญลักษณ์ในภาพยนตร์จะตรงไปตรงมา และอยู่เหนือรหัสทางวัฒนธรรมแต่อย่างใด

2.1 เรารับรู้ภาพของทางโลกโดยทางอ้อม การรับรู้ของเราผ่านกระบวนการเรียนรู้กระบวนการสอน และก่อรูปขึ้นโดยความรู้ ความต้องการและความสนใจ

2.2 ภาพที่ปรากฏบนจอภาพยนตร์ในบางกรณี คือ ตัวแทนของภาพที่เราจะต้องเห็นหากเราอยู่ ณ ตำแหน่งของกล้อง

3. ภาพที่ปรากฏบนจอภาพยนตร์ (รูปลักษณทางสัญลักษณ์) ต้องการสื่อถึงบางสิ่งบางอย่างที่ขาดหายไปนั้นจำเป็นต้องถูก “อ่าน” เนื่องจากความหมายนั้นไม่ได้สื่อออกมาโดยตรงไปตรงมา แต่จำเป็นต้องสืบค้น ตีความผ่านรหัสของรูปลักษณทางสัญลักษณ์

4. ความหมายที่ปรากฏในภาพยนตร์และในการรับรู้ผ่านทางภาพยนตร์นั้น จะมีลักษณะที่เป็นไปตามทฤษฎี และเป็นไปตามความรู้สึกส่วนบุคคล ทั้งยังก้าวล้ำไปสู่แนวความคิดทางสังคมการเมืองและจิตวิเคราะห์

แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการสร้างความหมายทางสังคมนั้น เป็นแนวคิดที่สำคัญแนวคิดหนึ่งที่จะสามารถนำมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ตัวละครชายรักชายและภาพยนตร์ไทยว่าผู้กำกับภาพยนตร์นั้นต้องการสื่อสารอะไรผ่านตัวละครและภาพยนตร์ และการสื่อสารนั้นมีความเกี่ยวข้องไปยังกลุ่มชายรักชายในสังคมไทยหรือไม่ อย่างไร

แนวคิดเกี่ยวกับภาพตัวแทน

ความหมายของภาพตัวแทน

ฮอลล์ (Hall, อ้างถึงใน พรพรรณ สมบูรณ์นิติ, 2549, น. 33) กล่าวว่า ภาพตัวแทน (Representation) เป็นผลผลิตแห่งความหมายของภาพในใจคนเรา โดยมีภาษาเป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ (Things) แนวคิด (Concepts) และระบบสัญลักษณ์ (Signs) ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าว ถือเป็นหัวใจหลักของการให้ความหมายแก่สิ่งต่าง ๆ ในโลกความจริง ไม่ว่าจะเป็นสิ่งของ ผู้คน เหตุการณ์ หรือความคิดที่เป็นนามธรรม และกระบวนการที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของทั้ง 3 สิ่งเข้าด้วยกัน เรียกว่า ภาพตัวแทน

นิค ลาซี (Nick Lacey, อ้างถึงใน พรพรรณ สมบูรณ์บัติ, 2549, น. 33) กล่าวถึงภาพตัวแทนไว้ว่าเราสร้างความหมายกับสิ่งต่าง ๆ โดยให้ภาพที่เป็นตัวแทนสำหรับสิ่งเหล่านั้น สมาชิกวัฒนธรรมเดียวกันมักจะมีความคิด การรับรู้แนวคิด และภาพในใจที่ทำให้คิด รู้สึกเกี่ยวกับโลก รวมถึงการตีความโลกผ่านรหัสทางวัฒนธรรม (Cultural Code) ร่วมกัน ซึ่งความคิดและความรู้สึกเหล่านั้นคือ ระบบแห่งภาพตัวแทน (System of Representation) ที่อารมณ์ แนวคิด และภาพในใจจะแสดงออกมาเป็นภาพตัวแทน

สมสุข หินวิมาน (อ้างถึงใน นิรินทร์ เกตราไชยอนันต์, 2550 น. 13) กล่าวว่า การสร้างภาพตัวแทนนั้น มีวิธีการศึกษาจากความจริง 3 ชุด กล่าวคือ

กลุ่มที่ 1 จากมนุษยศาสตร์ดั้งเดิม จะอธิบายการสร้างภาพตัวแทนว่า เป็นการสร้างขึ้นเพื่อสะท้อนภาพที่เป็นจริงที่เกิดขึ้นในสังคม (Reflective Approach) เช่น การเสนอข่าวหรือรายการสารคดี ซึ่งเป็นรายการที่ถ่ายทอดเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงในสังคมขึ้นมา แนวความคิดนี้ตั้งอยู่ความเชื่อที่ว่าความจริงมีอยู่แล้วในโลกและการสื่อสารเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เราเห็นความจริงนั้น ๆ ความจริงเป็นเช่นไร สื่อจะสะท้อนออกมาให้เห็นเช่นนั้น ไม่มีการบิดเบือน หรือความสลับซับซ้อนอันใด เป็นการสร้างภาพตัวแทนโดยตรงไปตรงมา

กลุ่มที่ 2 ให้ความสนใจกับการสร้างภาพตัวแทนที่เกิดมาจากตัวผู้ส่งสารที่ต้องการส่งสารบางอย่างไปยังผู้รับ และต้องการแปลความหมายตามที่ตนต้องการ เพราะสารที่ส่งไปเหล่านั้นมีความเฉพาะในตัวของมันเอง เป็นมุมมองโลกของตัวผู้ส่งสารเอง สิ่งนี้เรียกว่าการตั้งใจให้เป็นความจริง (Intentional Approach) แม้ว่าการสร้างภาพตัวแทนวิธีนี้จะมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น หากแต่เป็นวิธีการที่ใช้เพื่อการสื่อสารเฉพาะตัวเท่านั้น และหากผู้รับสารไม่สามารถตีความสารตามที่ผู้ส่งต้องการได้ ความพยายามทั้งหมดของผู้ส่งสารก็จะล้มเหลว

กลุ่มที่ 3 กลุ่มนี้จะใช้จุดยืนจากแนวคิดของสำนักวัฒนธรรมศึกษาที่สนใจเรื่อง การประกอบสร้างความหมาย (Constructionist Approach) และได้รับอิทธิพลมาจากทฤษฎีปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology) เชื่อว่า ภาพตัวแทนมิใช่การสะท้อน เลียนแบบ หรือค้นพบ หากแต่เป็นการประกอบสร้างส่วนเสี้ยวหนึ่งของโลกแห่งความเป็นจริง หรือที่รู้จักกันในชื่อของแนวคิดเรื่อง “การประกอบสร้างความเป็นจริงทางสังคม” (Social Construction of Reality) การประกอบสร้างความเป็นจริงนี้ ไม่ได้สะท้อนความจริงทั้งหมดเหมือนกับการสะท้อนภาพที่เป็นจริง (Reflective Approach) หรือไม่ได้สนใจวิธีการมองโลกของผู้หนึ่งผู้ใดเหมือนกับการตั้งใจให้เป็นความจริง หากแต่เป็นการเก็บเกี่ยว รวบรวมสัญญาณต่าง ๆ ที่ผู้คนในสังคมได้สร้างขึ้นมา แล้วรวมเอาความหมายเหล่านั้น ๆ บรรจุเข้าไปในสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อให้เกิดความหมายใหม่ หากแต่ยังมีกลืนอายของสิ่งที่มีปรากฏอยู่เดิมแล้วในสังคม เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงกันของความหมายเดิมกับ

ความหมายใหม่ แต่ความหมายใหม่ที่สร้างขึ้นมานั้น อาจเป็นสิ่งที่มืออยู่จริง หรืออาจสร้างมาจากที่ไม่มีจริงอยู่แล้วและให้เป็นสิ่งที่ไม่มีจริงอีกครั้งหนึ่งก็เป็นได้ แต่ผลสุดท้ายของการสร้างคือคนทั่วไปจะเชื่อว่าสิ่งเหล่านี้มีอยู่จริง

ด้วยเหตุนี้ สำนักวัฒนธรรมศึกษาจึงมักตั้งคำถามต่อสิ่งต่าง ๆ บนโลกนี้ว่าถูกสร้างขึ้นมาได้อย่างไร และมีความหมายอย่างไรเมื่อผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น ภาพของชายรักร่วมเพศที่เป็นตัวตลก ขอบแตงหน้าทาปาก ขอบกรีดกรีด ที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทยได้กลายเป็นภาพตัวแทนของกลุ่มชายรักชายในสังคมปัจจุบัน คำถามสำคัญจากมุมมองเรื่องภาพตัวแทนก็คือ ภาพดังกล่าวของกลุ่มชายรักชายถูกประกอบสร้างขึ้นได้ได้อย่างไร

นอกจากนี้ มิเชล ฟูโกต์ (Michel Foucault) ก็ได้เสนอแนวความคิดที่ต่อยอดจากการประกอบสร้างโลกความเป็นจริง โดยให้ความหมายไว้ว่าการประกอบสร้างนั้น ไม่ได้มีการสร้างความหมายที่อาจมีตัวตนหรือไม่มีตัวตนขึ้น หากแต่ยังมีเรื่องของอำนาจ (Power) ที่แฝงไว้ในการสร้างภาพตัวแทน กล่าวคือ การประกอบสร้างนั้นจะแสดงถึงอำนาจของผู้สร้าง (หรืออำนาจในสังคม) ที่ต้องการสื่อสารต่อผู้รับสาร เช่น ในกรณีของภาพของชายรักชายที่ปรากฏในภาพยนตร์นั้น เป็นภาพที่เกิดจากการประกอบสร้างของผู้สร้างภาพยนตร์ที่ต้องการให้ภาพออกมาเป็นตัวตลก คือมีลักษณะแตงหน้าทาปาก หรือเป็นตัวละครที่สร้างสีสันให้กับภาพยนตร์ ซึ่งภาพที่เกิดขึ้นนี้เป็นภาพที่เกิดจากการผสมผสานของภาพลักษณะชายรักชายในสังคมกับภาพที่ผู้สร้างภาพยนตร์ปรุงแต่งขึ้นมาเองด้วยบทบาททางเพศที่ผู้ชายเป็นใหญ่ในสังคม

โรลันด์ บาร์ธส์ (Roland Barthes) ได้แบ่งความหมายของการสื่อสารเรื่องภาพตัวแทนไว้ 2 ประเภทด้วยกัน กล่าวคือ ประการแรก ความหมายตรง (Denotation) หมายถึง เนื่องจากคำนี้มักใช้ในด้านภาษา หรือการแปลความหมายทางวรรณกรรม ซึ่งหมายถึงคำหรือคำแปลที่บัญญัติไว้ในพจนานุกรม เป็นความหมายตรงตัวเลย และประการที่สอง ความหมายโดยนัย (Connotation) หมายถึง ความหมายที่สื่อหรือนำความคิดเกี่ยวโยงไปถึงบางสิ่งบางอย่างที่มีลักษณะหรือคุณสมบัติคล้ายกับคำที่มีความหมายโดยตรง แต่เป็นความหมายเชิงเปรียบเทียบ หรือเรียกอีกอย่างว่า “ความหมายแฝง”

ในการพิจารณาความหมายทั้งสองประเภทนี้ บาร์ธส์ (Barthes) ให้ความสนใจความหมายแฝงเป็นหลัก เพราะเชื่อว่าระนาบของความหมายแฝงจะเป็นระนาบที่ตัวบททำงานอย่างแท้จริง ถ้อยคำและการแสดงออกย่อมพ่วงเอาอัยยะทางสังคมและวัฒนธรรมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าการให้ความหมาย (Meaning) ต่อสิ่งต่าง ๆ ถือเป็นรูปแบบการสร้างภาพตัวแทนอีกรูปแบบอีกรูปแบบหนึ่งนั่นเอง

ในภาพยนตร์การสร้างภาพตัวแทนเกิดขึ้นกับตัวละครทุกตัว ทั้งตัวละครหลัก ตัวละครรอง และตัวละครเสริมต่าง ๆ เช่น ภาพของชายรักชายที่มีลักษณะต้งตึง ปากจัด พุดจาหยาบ คาย แต่งตัวเป็นผู้หญิง ชอบปะทะโลมผู้ชาย ดังนั้น เมื่อนำแนวคิดของสำนักวัฒนธรรมศึกษา มาวิเคราะห์ตัวละครชายรักชาย ในขั้นต้นจะเห็นภาพแบบฉบับตามที่กล่าวมาแล้ว เมื่อวิเคราะห์ต่อ ด้วยแนวความคิดของ ฟูโกต์และบาร์ธส์ (Foucault and Barthes) ก็จะพบความคิดเรื่องอำนาจ และความหมายแฝงอยู่ เช่น ตัวละครชายรักชายที่เป็นตัวตลกในภาพยนตร์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงมุมมองของผู้สร้างภาพยนตร์ที่มีอำนาจในการปรุงแต่งตัวละครให้ตัวละครชายรักชายกลายเป็นตัวตลกของสังคม รวมถึงยังสะท้อนให้เห็นอีกว่าผู้สร้างภาพยนตร์เปรียบเหมือนตัวแทนของสังคม และหากผู้สร้างมองภาพชายรักชายแบบนี้แล้วก็น่าจะคิดว่าคนในสังคมก็จะมองแบบนี้เช่นกัน

แนวคิดเรื่องภาพตัวแทนเป็นแนวคิดที่อธิบายถึงการสื่อความหมายของตัวแทนที่ภาพยนตร์ได้สร้างขึ้นมาเป็นตัวแทนของสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่เกิดขึ้นในสังคม ทั้งนี้ แนวคิดนี้จึงสามารถนำมาอธิบายถึงการสื่อความหมายของภาพยนตร์ที่ได้สร้างภาพตัวแทนของกลุ่มชายรักชายว่า ภาพยนตร์ต้องการสื่อความหมายของตัวละครชายรักชายออกมาอย่างไร

ทฤษฎีการสร้างความเป็นจริงทางสังคม

การศึกษาสื่อสารมวลชนตามแนวทางสายวัฒนธรรมศึกษา (Cultural Studies) เป็นการศึกษาสื่อมวลชนที่ให้ความสำคัญกับบทบาทของสื่อในด้านวัฒนธรรมของสังคม โดยจุดยืนที่ว่าสื่อมวลชนเป็นเป้าหมายหรือแหล่งกำเนิดที่สำคัญในการสร้างสรรค์วัฒนธรรมของสังคม ซึ่งแนวทางการศึกษาที่นักวัฒนธรรมศึกษาให้ความสนใจเป็นพิเศษกับการทำหน้าที่ของสื่อในฐานะที่เป็นผู้ส่งสาร (Sender) คือ แนวคิดเรื่องสื่อมวลชนกับทฤษฎีการสร้างความเป็นจริงทางสังคม (Social Construction of Reality Theory)

อลิซาเบธ โนเอล นูแมน (Elizabeth Noelle-Neuman) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างความเป็นจริงทางสังคมไว้ 2 ทฤษฎี โดยทฤษฎีแรกเสนอว่า ความจริงทางสังคมมีปรากฏอยู่แล้วสื่อเพียงแต่ทำหน้าที่ถ่ายทอดความจริงทางสังคมเหล่านั้นอย่างเที่ยงตรง และอีกทฤษฎีหนึ่งเสนอว่าความเป็นจริงในสังคมเป็นสิ่งที่สร้างอย่างมีระบบ เนื้อหาของสื่อจึงอาจเบี่ยงเบนไปจากความเป็นจริง และสื่อมีแนวโน้มที่จะไม่เสนอเนื้อหาที่ขัดกับคุณค่าหรือค่านิยมของสังคม

ฉะนั้น จะขออธิบายถึงสาระสำคัญและความสัมพันธ์ของสื่อมวลชนกับการสร้างความเป็นจริงทางสังคม โดยจะกล่าวถึงนิยาม ลักษณะพื้นฐานของการสร้างความเป็นจริงเสียก่อน เพื่อความเข้าใจในเบื้องต้น

เบอร์เกอร์ และ ลัคแมน (Berger and Luckman, อ้างถึงใน อภิรัตน์ รัตนานนท์, 2547, น. 17) ได้ให้คำนิยามในการสร้างความเป็นจริงทางสังคมไว้ว่า มนุษย์ไม่สามารถรับรู้ความจริงของโลกภายนอกของตัวเองได้โดยตรงแต่ต้องกระทำผ่านตัวกลางคือ ประสาทสัมผัสและกระบวนการรับรู้ทางจิตของมนุษย์ซึ่งถูกหล่อหลอมโดยกระบวนการทางสังคมก่อน

อัลเฟรด ชูทซ์ (Alfred Schutz, อ้างถึงใน อภิรัตน์ รัตนานนท์, 2547, น. 17) ได้นิยามว่า ชีวิตประจำวันของเราไม่ได้เป็นโลกส่วนตัวของเราแต่เป็นอสังค์ยร่วมที่เกิดขึ้นตั้งแต่แรก และเราก็สามารถรับรู้กับเพื่อนร่วมโลกของเรา ซึ่งแต่ละคนก็มีประสบการณ์และการตีความหมายที่แตกต่างกันออกไป และสภาพที่เราพบว่าตนเองอยู่ในขณะใดขณะหนึ่งนั้นเป็นเพียงขอบเล็ก ๆ ที่เราได้สร้างขึ้นมานั่นเอง กล่าวโดยสรุปคือความหมายความเข้าใจทั้งหลายของเรานั้นเกิดจากการสื่อสารของเรากับคนอื่น

จากคำกล่าวข้างต้น การรับรู้และเข้าใจความหมายของสิ่งต่าง ๆ ในโลกหรือความเป็นจริงของมนุษย์นั้นเกิดขึ้นจากการสื่อสาร ฉะนั้น วิธีคิดของทฤษฎีนี้ได้แบ่งโลกออกเป็น 2 ส่วนคือ “โลกแห่งความเป็นจริง” (World of Reality) หรือโลกทางกายภาพ โลกส่วนนี้จะเป็นส่วนที่เราสามารถสัมผัสได้ด้วยตนเองอาจเป็นได้ทั้งสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ สิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัว แต่ทว่าโลกแห่งความเป็นจริงเป็นสิ่งที่มียู้อย่างมากมาย ทำให้เราไม่สามารถหาความแน่นอนชัดเจนจากมันได้ จึงทำให้เกิดส่วนที่สอง คือ “โลกแห่งความหมาย” (World of Meaning) หรือโลกทางสังคม โลกแห่งสัญลักษณ์ โลกส่วนนี้จะเป็นโลกที่เป็นความรู้ซึ่งได้รับมาเพียงบางส่วนจากโลกแห่งความเป็นจริง โลกแห่งความหมายเป็นโลกที่สามารถอธิบายได้ให้ความหมายได้ กำหนดแบบแผนได้ ซึ่งความเป็นจริงนี้ประกอบด้วยหลายมิติคือ

1. เป็นแหล่งสำคัญของกาให้คำนิยามแก่สังคมต่าง ๆ
2. เป็นภาพลักษณ์ของความเป็นจริงทางสังคมของปัจเจกบุคคล กลุ่ม และสังคมต่าง ๆ เป็นอย่างไร
3. เป็นค่านิยมที่แสดงออกมาและเป็นบรรทัดฐานสำหรับการตัดสินใจ

หากพิจารณามิติของความเป็นจริงที่กล่าวนี้ ความเป็นจริงนี้ก็คือนิยามของวัฒนธรรมนั่นเอง ซึ่งความเป็นจริงเหล่านี้ไม่ได้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติอย่างที่มีคนเข้าใจกันตามสามัญสำนึก หากแต่เกิดมาจากการถูกประกอบสร้างขึ้นหรือถูกนิยามขึ้นมาว่า “อะไรเป็นอะไร” จากการทำงานของสถาบันต่าง ๆ ในสังคม การนิยามนี้แม้ว่าเราอาจจะรู้สึกว่าเป็นการนิยามส่วนตัวของเราแต่การนิยามนั้นเป็นเรื่องทางสังคมต่างหาก หลังจากที่สังคมได้มีการนิยามสิ่งต่าง ๆ ไว้แล้ว ก็จะมีกระบวนการซึมผ่านนิยามดังกล่าวเข้าไปในตัวบุคคลกลายเป็น “แผนที่ทางจิตใจ” (Mental Map) ที่ทำหน้าที่เหมือนแผนที่ทั่วไปคือชี้ทิศทางว่าอะไรเกี่ยวข้องกับอะไรบ้าง ความคาดหวังต่าง ๆ

เป็นอย่างไร แผนที่จะลากเส้นกันบอกว่าอะไรบ้างที่เป็นไปได้ อะไรบ้างที่เป็นเรื่องยอมรับได้ รวมทั้งการชี้แนะว่าวิถีทางใดบ้างที่จะบรรลุเป้าหมายได้

คนที่มีโลกแห่งความหมายหรือมีแผนที่ทางจิตใจแตกต่างกันจะมีระบบการรับรู้ที่ต่างกัน ซึ่งแผนที่ทางจิตใจจะเป็นตัวชี้ทางการกระทำ ความคาดหวัง ระบบค่านิยมของคน เมื่อแผนที่ทางจิตใจดังกล่าวได้ติดตั้งลงในจิตใจของผู้คนแล้ว กระบวนการนี้ก็ไม่ได้หยุดทำงาน แต่ทว่าได้ดำเนินการตอกย้ำอย่างต่อเนื่อง กระบวนการให้ค่านิยมของสังคมโดยเฉพาะค่านิยมหลักจะติดตั้งกลไกเพื่อป้องกันตนเอง ดังนั้น หากมีค่านิยมอื่น ๆ พยายามจะนำเสนอตัวเองเข้ามาในพื้นที่ดังกล่าวก็จะต้องเผชิญแรงต่อต้านกับค่านิยมเดิม เอ็ม. เวมเบอร์ (M. Weber) จึงได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการทำหน้าที่การให้ค่านิยมของสื่อมวลชนที่จะต้องทำการคัดเลือก (Selection) และเสริมย้ำ (Accentuation) ค่านิยมหลักของสังคมอยู่เสมอโดยถือเป็นหน้าที่หลัก อย่างไรก็ตาม ในโลกแห่งความเป็นจริงก็ไม่เคยมีค่านิยมเพียงคำเดียวสำหรับคำต่าง ๆ แม้ว่าจะมีค่านิยมหนึ่งเป็นค่านิยมหลักก็ตาม และความเข้มแข็งแต่ละค่านิยมก็มีไม่เท่ากัน ค่านิยมหลักบางคำมีจุดอ่อนทำให้เปลี่ยนแปลงง่าย บางค่านิยมถูกนิยามมาจากข้างบนและต้องปะทะกับค่านิยมจากข้างล่าง ค่านิยมบางคำต่อเนื่องมาจากอดีตและขัดแย้งกับค่านิยมปัจจุบัน ลักษณะของค่านิยมจึงมีหลากหลายโฉมหน้า

ดังที่กล่าวข้างต้นแล้วว่าโลกแห่งความหมายนั้นเกิดจากการทำงานของสถาบันทางสังคมในการวาดแผนที่ทางจิตใจให้แก่บุคคล หนึ่งในสถาบันเหล่านั้นคือ สื่อมวลชน สำหรับบทบาทของสื่อมวลชนในการสร้างความเป็นจริงทางสังคมให้แก่บุคคลนั้นปรากฏอยู่ในการทำหน้าที่เป็นตัวสื่อกลางระหว่างโลกที่เป็นจริงกับประสบการณ์ส่วนตัวของบุคคล คำว่าทำหน้าที่เป็นตัวสื่อกลางนั้น มีหลายลักษณะคือ

1. เป็นตัวกลางระหว่างตัวบุคคลกับสถาบันต่าง ๆ ของสังคม เช่น กฎหมาย ศาล คนบางคนอาจไม่เคยมีประสบการณ์ตรงในการขึ้นศาลเลยแต่จากการดูภาพยนตร์ก็ทำให้รู้จักว่าศาลเป็นอย่างไร

2. เป็นช่องทางให้บุคคลได้ติดต่อกับสถาบันเหล่านี้ เช่น รายการร้องทุกข์ผ่านสื่อไปยังเจ้าหน้าที่รัฐ

3. เป็นวัตถุดิบให้เรากรอรูปความคิดเกี่ยวกับกลุ่มคนต่าง ๆ ในสังคม เช่น ภาพยนตร์ที่สะท้อนถึงวิถีชีวิตของกลุ่มชายรักร่วมเพศ ทำให้เรารู้ว่าวิถีชีวิตของพวกเขาเป็นอย่างไร ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้วคนบางคนไม่เคยได้เข้าไปสัมผัสหรือรู้จักคนเหล่านี้อย่างแท้จริงเลย

นอกจากนี้ อะโดนี และมาน (Adoni and Mane, อ้างถึงใน อภิรัตน์ รัตนานนท์, 2547, น. 20-21) ยังได้แบ่งความจริงออกเป็น 3 ลักษณะใหญ่ ๆ ดังนี้

1. Objective Social Reality ความจริงลักษณะนี้เป็นความจริงที่เราสัมผัสได้ด้วยประสบการณ์ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายนอกโลกซึ่งเราเผชิญในฐานะที่เป็นจริง

2. Symbolic Social Reality เป็นความจริงที่ถูกแสดงออกมาในรูปแบบของสัญลักษณ์ เช่น ศิลปะ เอกสาร หรือเนื้อหาในสื่อมวลชน ความจริงประเภทนี้จะมีอยู่อย่างมากมาย สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือความสามารถของบุคคลในการรับรู้และแยกแยะสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง

3. Subjective Social Reality ความจริงลักษณะนี้เป็นความจริงที่เกิดขึ้นในทัศนะของตัวผู้มอง นั่นก็คือความเป็นจริงที่ได้รับแบบ Objective Social Reality และ Symbolic Social Reality มารวมเข้ากลายเป็นแบบ Subjective ความจริงแบบนี้จะถูกนำเสนอในรูปแบบของสัญลักษณ์และนำไปสู่จิตสำนึกของแต่ละบุคคล

ในโลกยุคปัจจุบันนี้โอกาสที่บุคคลจะได้มีประสบการณ์ตรงกับสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันนั้น มีอย่างจำกัดมากและพบปะผู้คนในแวดวงที่จำกัดมาก แต่ทว่าเรากลับมีประสบการณ์ที่หลากหลายมากมายผ่านการทำงานของตัวสื่อกลาง เช่น สื่อมวลชนที่ให้อรรถาธิบายในแง่พื้นที่ ในแง่กลุ่มผู้คน ในแง่เรื่องราว ในแง่กาลเวลา อย่างไม่มีขอบเขตจำกัด ดังนั้น ความเป็นจริงที่อยู่รอบตัวเรานั้นน่าจะเป็นสัดส่วนของความเป็นจริงที่เกิดมาจากสื่อ (Mass-Mediated Experience) เป็นส่วนใหญ่ และเป็นสัดส่วนที่มากกว่าความเป็นจริงจากประสบการณ์ตรง หากกล่าวในเชิงปริมาณแล้วสื่อมวลชนย่อมมีโอกาสดำเนินการในจิตใจของผู้คนได้มากกว่าประสบการณ์ตรงของบุคคลนั้น และนอกจากอิทธิพลในเชิงปริมาณแล้ว ในกรณีที่ประสบการณ์ตรงกับประสบการณ์ผ่านสื่อมีความขัดแย้งกัน คนเราจะเชื่อถือประสบการณ์ตรงของตนเองน้อยกว่าประสบการณ์ผ่านสื่อมวลชน

ความสัมพันธ์ระหว่างภาพยนตร์กับแนวคิดการสร้างความเป็นจริงทางสังคม ที่จะนำมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ถึงการนำเสนอภาพของกลุ่มชายรักชายในภาพยนตร์ไทยปี พ.ศ. 2550 นั้นเป็นความสัมพันธ์ที่มีความแนบแน่นและลึกซึ้ง โดยภาพยนตร์จะมีบทบาทในฐานะการเป็นสื่อกลางระหว่างสมาชิกในสังคม (ผู้รับสาร) กับโลกแห่งความเป็นจริง ด้วยการเชื่อมโยงให้คนเราเกิดประสบการณ์ทางอารมณ์กับสรรพสิ่งและปรากฏการณ์ต่าง ๆ ในโลกแห่งความเป็นจริง กล่าวคือได้เรียนรู้สภาพความเป็นจริงทางสังคมตามที่ภาพยนตร์สร้าง (Construct) หรือนิยามไว้ สมาชิกในสังคมจะสามารถรับรู้และเข้าใจสถานการณ์ความเป็นจริงของสถาบันทางสังคมอื่น ๆ ได้ ทั้ง ๆ ที่ไม่ได้มีส่วนเข้าร่วมโดยตรง จึงอาจกล่าวได้ว่าภาพยนตร์เปรียบเสมือนหน้าต่างที่เปิดไปสู่โลกกว้างทำให้คนเราได้รู้เห็นความเป็นจริงทางสังคมมากขึ้น

นอกจากนั้น ถ้าพิจารณาถึงเอกลักษณ์อันโดดเด่นของสารบันเทิงประเภทนี้ จะพบว่าภาพยนตร์เป็นสื่อที่มีความสามารถในการเข้าถึงตัวผู้ชมได้เป็นอย่างดี อีกทั้งตัวสารที่ส่งออกมา

ก็ยังผสมผสานความจริง (Realism) กับเรื่องแต่ง (Drama) อย่างกลมกลืน ทำให้ภาพยนตร์มีอิทธิพลในการถ่ายทอดความคิด ความเชื่อ อุดมการณ์ และมีบทบาทในการสร้างความเป็นจริงทางสังคมได้มากกว่าสื่อประเภทอื่น ในกรณีของกลุ่มชายรักชายก็เช่นกัน ที่ในโลกแห่งความเป็นจริงเราคงไม่สามารถรับรู้ถึงภาพของกลุ่มชายรักชายได้ในทุกแง่มุม ดังนั้น การเรียนรู้ภาพเหล่านี้จึงเป็นหน้าที่ของภาพยนตร์ที่จะต้องสร้าง ขยาย และต่อยอดความหมายให้ผู้คนในสังคมได้เรียนรู้เข้าใจถึงภาพกลุ่มชายรักชายที่แท้จริง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทศพร มณีขำ (2545) ศึกษาเรื่องการสร้างความเป็นอื่นในกับเกย์ วัตถุประสงค์การศึกษาเพื่อคลี่คลายให้เห็นถึงกระบวนการสร้างความหมาย ความรู้ ความจริงให้กับความเป็นเกย์ โดยผ่านศาสตร์และสถาบัน ซึ่งมีส่วนสำคัญในการกำหนด กฎเกณฑ์ กติกา และการจัดระเบียบทางสังคมขึ้นมาเพื่อสร้างความเป็นอื่นให้กับเกย์ ทั้งหมดนี้มีผลต่ออัตลักษณ์ความเป็นเกย์ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าความเป็นอื่นของเกย์ถูกกำหนดและสร้างขึ้นจากกระบวนการผลิตซ้ำ ความเป็นเพศหญิง ความเป็นเพศชาย ผ่านทางบทบาทเพศและความเป็นเพศ อย่างไรก็ตาม เกย์ได้พยายามสร้างอัตลักษณ์ของตนเองผ่านการสร้างกิจกรรมทางสังคมที่หลากหลายเพื่อเปิดพื้นที่สาธารณะให้ตนเองมากขึ้น

รวมพล สายอรุณ (2541) ศึกษาเรื่องภาพลักษณ์เกย์ในสายตา นักศึกษา วัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ ต้องการทราบถึงภาพลักษณ์เกย์ในสายตาของนักศึกษาว่าเป็นอย่างไร โดยพิจารณาจากภาพลักษณ์ภายนอก ภาพพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์ และภาพลักษณ์เชิงนามธรรม ผลการศึกษพบว่าภาพลักษณ์ภายนอกที่นักศึกษาเห็นว่าเป็นเกย์มากที่สุดคือ เหมือนผู้ชายทั่วไป และเกย์สามารถมีภาพลักษณ์ทางเพศสัมพันธ์กับชายเท่านั้น แต่อาจมีกับหญิงบ้างเล็กน้อย ส่วนภาพลักษณ์ด้านนามธรรมคือเกย์มีอารมณ์แปรปรวนมากกว่าคนปกติ ส่วนอาชีพที่นักศึกษายอมรับให้เป็นเกย์มากที่สุด คือ ช่างเสริมสวย

รุจิเรข คชรัตน์ (2542) ศึกษาเรื่องภาพและกระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ไทยกับการรับรู้ภาพแบบฉบับของผู้ชม การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเข้าใจถึงภาพและกระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ไทยกับการรับรู้ภาพแบบฉบับของผู้ชม ผลการวิจัยพบว่าภาพของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ ส่วนใหญ่เป็นภาพเชิงบวกอันเนื่องมาจากบทบาทของตัวละครชายรักร่วมเพศส่วนใหญ่ เป็นตัวละครสมทบมีหน้าที่เป็นผู้ช่วยพระเอกนางเอก เพื่อสร้างสีสันและความสนุกสนาน ซึ่งสอดคล้องกับเจตนาในการสร้างภาพชายรักร่วม

เพศในละครโทรทัศน์ของผู้ผลิต แต่เมื่อเปรียบเทียบการรับรู้ภาพแบบฉบับของผู้ชม ทั้งกลุ่มผู้ชมที่เป็นรักร่วมเพศและรักต่างเพศพบว่า กลุ่มผู้ชมรับรู้ภาพแบบฉบับด้านลบมากกว่า ซึ่งได้แก่ลักษณะของความเป็นหญิงที่เป็นภาพลบ คือลักษณะกิริยาท่าทางที่วิธว้าย และหมกมุ่นในเรื่องเพศ ซึ่งเป็นการรับรู้ภาพจากลักษณะภายนอกและสอดคล้องกับทัศนคติที่มีต่อชายรักร่วมเพศในสังคม

จิตติกร เตรยาภรณ์ (2544) ศึกษาเรื่องภาพลักษณ์ของกลุ่มชายรักร่วมเพศที่สะท้อนจากเนื้อหาในหนังสือพิมพ์รายวันไทยช่วงปี พ.ศ. 2508-2543 วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการนำเสนอภาพลักษณ์ของกลุ่มชายรักร่วมเพศในหนังสือพิมพ์รายวันไทยช่วงปี พ.ศ. 2508-2543 ว่ามีลักษณะเป็นการสร้าง ดำรง หรือตอบย้าแบบฉบับและทัศนคติด้านลบต่อกลุ่มชายรักร่วมเพศหรือไม่ อย่างไร ผลที่ได้พบว่าหนังสือพิมพ์ไทยรายวันมีลักษณะการนำเสนอภาพลักษณ์ด้านลักษณะท่าทาง และด้านพฤติกรรมการแสดงออกของชายรักร่วมเพศและเนื้อหาในประเด็นหลักและสาเหตุการเกิดพฤติกรรมรักร่วมเพศเป็นการสร้าง ดำรง หรือตอบย้าแบบฉบับและทัศนคติด้านลบต่อกลุ่มชายรักร่วมเพศของคนในสังคมไทย ยกเว้นในส่วนของการเสนอเนื้อหาข้อมูลความคิดเห็นของแหล่งข่าว เนื่องจากหนังสือพิมพ์รายวันไทยจะเลือกนำเสนอในด้านเป็นกลาง

กิงรัก อิงคะวัต (2542) ศึกษาเรื่องรูปแบบการดำเนินชีวิต พฤติกรรมการบริโภค และพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของกลุ่มชายรักชาย (เกย์) ในกรุงเทพมหานคร การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาคือ หาความสัมพันธ์ของรูปแบบการดำเนินชีวิต พฤติกรรมการบริโภค และพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของกลุ่มชายรักชาย ซึ่งจัดว่าเป็นกลุ่มวัฒนธรรมย่อยที่มีขนาดเพียงพอ ที่จะเกิดเป็นตลาดทางธุรกิจได้ ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มชายรักชายมีการดำเนินชีวิตแบบ Home Gay Lifestyle, Night Going Gay Lifestyle, Obviously Gay Lifestyle, Trendy Gay Lifestyle, Conservative Gay Lifestyle และ Healthy Gay Lifestyle นอกจากนี้ยังมีพฤติกรรมการจ่ายเงิน การบริโภคสินค้าแฟชั่น และบันเทิงท่องเที่ยวสูง กลุ่มชายรักชายมีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อสูง โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์และสิ่งพิมพ์ และมีตระหนักในเรื่องเอดส์สูง

รักใจ จินตวิโรจน์ (2541) ศึกษาเรื่องการนำเสนอภาพชายรักร่วมเพศในภาพยนตร์ไทยและอเมริกัน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการในการนำเสนอภาพชายรักร่วมเพศในภาพยนตร์ไทยและอเมริกันในปี พ.ศ. 2513-2540 พบว่า ภาพยนตร์อเมริกันสามารถสะท้อนสังคมของชายรักร่วมเพศได้ดีกว่าภาพยนตร์ไทย และมีพัฒนาการของการนำเสนอภาพชายรักร่วมเพศได้ดีกว่า โดยเป็นไปในลักษณะต่อเนื่องคือ มีภาพยนตร์มากขึ้นเรื่อย และบทบาทของตัวละครชายรักร่วมเพศก็มีมากขึ้น มีความหลากหลาย ส่วนทางด้านภาพยนตร์ไทยจะมีการพัฒนาเป็นช่วง ๆ

ไม่ต่อเนื่อง ทั้งนี้ ลักษณะการพัฒนามาจะขึ้นอยู่กับการต้องการความแปลกใหม่ในวงการภาพยนตร์ และการต่อสู้ของชายรักร่วมเพศบางคน

งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องนี้สามารถนำมาเป็นข้อมูลประกอบในการจัดทำวิจัยเรื่อง “การนำเสนอภาพของกลุ่มชายรักเพศเดียวกันในภาพยนตร์ไทยปี พ.ศ. 2550” เพื่ออธิบายถึงภาพ และการสื่อสารของตัวละครชายรักเพศเดียวกันที่ปรากฏในภาพยนตร์ไทย